

ELŐTERJESZTÉS

A FEJÉR VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
2025. MÁRCIUS 26-I ÜLÉSÉRE

2.

IKTATÓSZÁM: FVÖ/17-4/2025.

Mellékletek: 2 db

TÁRGY: Javaslát a Fejér Vármegyei Önkormányzat 2025-2029 évekre szóló Gazdasági Programjának és Fejlesztési Tervének, valamint a közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervének elfogadására

ELŐTERJESZTŐ: Dr. Molnár Krisztián
a közgyűlés elnöke

AZ ELŐTERJESZTÉST KÉSZÍTETTE: Sipicsné Dr. Sárosdi Beáta
aljegyző
Önkormányzati Hivatal szakmai
munkatársai

VÉLEMÉNYEZÉSRE MEGKAPJA:

TÖRVÉNYESSÉGI VÉLEMÉNYEZÉSRE BEMUTATVA:

Tisztelt Közgyűlés!

I.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 116. §-ának rendelkezése szerint a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben szükséges rögzíteni, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat a felelős.

A Fejér Vármegyei Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2022. (XI.21.) önkormányzati rendelet 38. alcíme rendelkezik a gazdasági programról, összhangban az Mötv. vonatkozó rendelkezéseivel.

A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. Helyi szinten határozza meg mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a térség területfejlesztési koncepciójához illeszkedve, a kötelező illetve önként vállalt feladatok biztosítását szolgálják.

A vármegyei önkormányzat gazdasági programja, fejlesztési terve - a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza többek között: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket, valamint a területfejlesztési politika javítására vonatkozó megoldásokat, egyben megalapozza az önkormányzati és a hivatali munkavégzés kereteit is.

A gazdasági programot, fejlesztési tervet a közgyűlés az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el, azt a közgyűlés elnöke terjeszti elő.

Fentiekre tekintettel javaslom a Fejér Vármegyei Önkormányzat 2025-2029. évekre szóló Gazdasági Programjának és Fejlesztési Tervének az előterjesztés 1. melléklete szerinti megvitatását és elfogadását a Tisztelt Közgyűlés számára.

II.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (továbbiakban: Nvtv.) 9. § (1) alapján a helyi önkormányzat a vagyongazdálkodásának az Alaptörvényben, valamint a 7. § (2) bekezdésében meghatározott rendeltetése biztosításának céljából közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervet köteles készíteni.

Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése szerint „Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.”

Az Nvtv. 7. § (2) bekezdése szerint: „A nemzeti vagyongazdálkodás feladata a nemzeti vagyon megőrzése, értékének és állagának védelme, rendeltetésének megfelelő, az állam, az önkormányzat mindenkori teherbíró képességéhez igazodó, elsődlegesen a közfeladatok ellátásához és a mindenkori társadalmi szükségletek kielégítéséhez szükséges, egységes elveken alapuló, átlátható, hatékony és költségtakarékos működtetése, értéknövelő használata, hasznosítása, gyarapítása, továbbá az állam vagy a helyi önkormányzat feladatának ellátása szempontjából feleslegessé váló vagyontárgyak elidegenítése, azzal, hogy a nemzeti vagyon megőrzése érdekében végzett bontás vagy átalakítás nem minősül az állag védelmi kötelezettség megszegésének. A kiemelt kulturális örökségvédelmi és természetvédelmi szempontok – kulturális és természeti értékek jövő nemzedékek számára való megőrzése érdekében történő – érvényesítésének nem akadálya a vagyon értékváltozása.”

A Fejér Vármegyei Önkormányzat vagyonáról és vagyongazdálkodásáról a 4/2013. (III.1.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: vagyonrendelet) rendelkezik. A fenti jogszabályokon túlmenően a rendelet célja, hogy megfelelően szabályozza Önkormányzat tulajdonában álló vagyon megőrzésének, védelmének, valamint a vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit, meghatározza törzsvagyonának körét, a vagyon feletti rendelkezési jog alapvető korlátait és feltételeit, annak érdekében, hogy a törvény által kötelezően előírt és önként vállalt feladatait az Önkormányzat minél magasabb színvonalon teljesíthesse.

Fentiekre tekintettel javaslom a Fejér Vármegyei Önkormányzat közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervének az előterjesztés 2. melléklete szerinti megvitatását és elfogadását a Tisztelt Közgyűlés számára.

1.) Határozati javaslat

A Fejér Vármegyei Közgyűlés megtárgyalta a „Javaslat a Fejér Vármegyei Önkormányzat 2025-2029 évekre szóló Gazdasági Programjának és Fejlesztési Tervének, valamint a közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervének elfogadására” című előterjesztést és az alábbi határozatot hozta:

A közgyűlés elfogadja - a határozat mellékletében szereplő - a Fejér Vármegyei Önkormányzat 2025-2029 évekre szóló Gazdasági Programját és Fejlesztési Tervét.

2.) Határozati javaslat

A Fejér Vármegyei Közgyűlés megtárgyalta a „Javaslat a Fejér Vármegyei Önkormányzat 2025-2029 évekre szóló Gazdasági Programjának és Fejlesztési Tervének, valamint a közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervének elfogadására” című előterjesztést és az alábbi határozatot hozta:

A közgyűlés elfogadja - a határozat mellékletében szereplő - Fejér Vármegyei Önkormányzat közép- és hosszú távú vagyongazdálkodás tervét.

Székesfehérvár, 2025. március 26.

Dr. Molnár Krisztián s.k.

az előterjesztés 1. melléklete

a/2025. (III.26.) határozat melléklete

Fejér Vármegyei Önkormányzat 2025-2029 időszakra szóló Gazdasági Programja és Fejlesztési Terve

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
I. Bevezetés.....	3
II. A Gazdasági Program megvalósítását elősegítő legfontosabb(területfejlesztési) szempontok és alapelvek.....	9
III. A 2021-2027-es Európai Unió programozási időszakra szóló Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) végrehajtása	11
IV. A 2021-2027-es TOP Pluszra épülő Fejér vármegye Integrált Területi Program (FVITP) végrehajtásának folytatása a projektek megvalósítása, a program zárása és az eredmények nyomomon követése érdekében	18
V. Vármegyei önkormányzat területi tervezési feladatai	19
VI. Térségi, vármegyei szintű fejlesztési kezdeményezések.....	19
VII. Vármegyei önkormányzat saját projektjei, pályázatai	22
VIII. Egyéb területfejlesztési feladatok	28
IX. Területrendezési feladatok	37
X. Környezet-, természet- és klímavédelmi feladatok.....	38
XI. Fejér Vármegyei Értéktárral kapcsolatos feladatok	41
XII. Nemzetközi kapcsolatok.....	43
XIII. Egyéb feladatok (idegenforgalom, kultúra, sport, nemzetiségi feladatellátás)	44
XIV. Gazdasági feltételek	45
XV. ALBENSIS Fejér Vármegyei Területfejlesztési Nonprofit Kft.	46
XVI. Zárszó	49

Fejér Vármegyei Önkormányzat Gazdasági Programja és Fejlesztési Terve 2025-2029

I. Bevezetés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 116. §-ának rendelkezése szerint a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben szükséges rögzíteni, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat a felelős.

A Fejér Vármegyei Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2022. (XI.21.) önkormányzati rendelet 38. alcíme rendelkezik a gazdasági programról, összhangban az Mötv. vonatkozó rendelkezéseivel.

A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. Helyi szinten határozza meg mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a térség területfejlesztési koncepciójához illeszkedve, a kötelező illetve önként vállalt feladatok biztosítását szolgálják.

A vármegyei önkormányzat gazdasági programja, fejlesztési terve - a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza többek között: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket, valamint a területfejlesztési politika javítására vonatkozó megoldásokat, egyben megalapozza az önkormányzati és a hivatali munkavégzés kereteit is.

A gazdasági programot, fejlesztési tervet (továbbiakban: Gazdasági Program) a közgyűlés az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el, azt a közgyűlés elnöke terjeszti elő.

Az Mötv. 27. § (1) bekezdése alapján a vármegyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, valamint koordinációs feladatokat lát el. Fenti – általános jellegű – feladatmeghatározáson túlmenően a **területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény** (a továbbiakban: Területfejlesztési törvény) tartalmazza részletesen a vármegyei önkormányzat fajsúlyos területfejlesztési feladatait.

Fentiekén túlmenően a vármegyei önkormányzatok számára **több további jogszabály** is meghatároz kötelezően ellátandó önkormányzati feladatot, illetve biztosít jogi felhatalmazást önként vállalt önkormányzati feladatok meghatározására és ellátására.

A Gazdasági Programban vázolt célkitűzések irányvonalát és az önkormányzati feladatok megvalósítását forrásoldalon az önkormányzati feladatfinanszírozással kapcsolatos jogi szabályozás, valamint a hazai és az uniós fejlesztéspolitikai döntések határozzák meg.

1. Területfejlesztési feladatok jogi keretei

A vármegyei önkormányzatok legfontosabb feladata a vármegye fejlesztéspolitikájának kialakítása a terület- és vidékfejlesztés tudatos tervezésével, koordinációjával, összességében pedig a vármegye társadalmi és gazdasági fejlődésének elősegítése.

A vármegyei önkormányzat **területfejlesztési feladatai (a Területfejlesztési törvény alapján):**

- a) kidolgozza elfogadja a vármegyei területfejlesztési koncepciót, illetve a vármegyei területfejlesztési programot,
- b) részt vesz az Országos Területfejlesztési Koncepció, valamint az operatív programok kidolgozásában
- c) előzetesen véleményezi az országos, valamint a vármegyét érintő ágazati fejlesztési stratégiákat, koncepciókat és akcióterveket
- d) előzetesen véleményezi a területét érintő térségi fejlesztési programokat;
- e) gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről a tervezés és a végrehajtás során;
- f) képviseli a vármegyét a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában;
- g) elkészíti a területi szempontú operatív program megvalósítása érdekében Integrált Területi Programot.

A vármegyei önkormányzat **területfejlesztési programok végrehajtásával kapcsolatos feladatai:**

- a) a Területfejlesztési Szolgálattal együttműködve nyomon követi és értékeli a vármegyei területfejlesztési koncepció és a vármegyei területfejlesztési programok végrehajtását;
- b) dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról;
- c) közreműködik – a monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján – a területi szempontú operatív programok irányításában, megvalósításuk végrehajtásában;
- d) közreműködik a vármegyei önkormányzatokkal és az államigazgatási szervekkel együtt – a monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján – a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programok irányításában, részt vesz azok lebonyolításában, végrehajtásában;
- e) gazdaságfejlesztési, befektetés-ösztönző tevékenységet lát el a vármegye gazdaságának és foglalkoztatásának fellendítése érdekében, e célból külön szervezetet hozhat létre vagy megállapodás alapján más szervezettel működhet együtt;
- f) figyelemmel kíséri az operatív programok vármegyében jelentkező feladatainak megvalósítását

A vármegyei önkormányzat feladatai a **területfejlesztési koordinációval kapcsolatosan:**

- a) összehangolja a nemzetközi és határon átnyúló együttműködésből adódó feladatait, biztosítja azok összhangját;
- b) a települési önkormányzatok felkérése alapján elősegíti a helyi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak szerveződését;
- c) szakmai kapacitásával segíti a területfejlesztési önkormányzati társulások és a térségi fejlesztési tanácsok fejlesztési célokat feltáró, pályázatokat megalapozó tevékenységét;
- d) vizsgálja és értékeli a vármegye társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát, adottságait, a vizsgálatok során felhasznált információkat és a vizsgálatok eredményeit a Területi Információs Rendszer (továbbiakban: TelR) rendelkezésére bocsátja;
- e) kölcsönös információcserével segíti a TelR működését, információkat biztosít a területfejlesztési programok készítéséhez, valamint fogadja a törvényben szereplő vármegyei szintre delegált feladatok elvégzése érdekében a központi adatbázisok adatait;
- f) együttműködik a települési önkormányzatokkal, a vármegye fejlesztésében közvetlenül és közvetve közreműködő területi államigazgatási szervekkel, az érdekelt civil és szakmai szervezetekkel.

A vármegyei önkormányzat feladatai a vidékfejlesztési koordinációval kapcsolatosan:

- a) összehangolja a vidékfejlesztési stratégiákat és akciókat a vármegyei fejlesztési és területfejlesztési koncepciókkal és programokkal;
- b) előzetesen állást foglal a vármegye területét érintő vidékfejlesztési stratégiák, akciók tekintetében;
- c) elláthatja a helyi akciócsoportok, a közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek munkaszervezeti feladatait;
- d) részt vehet a helyi akciócsoportok és a közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek tevékenységében;
- e) külön megállapodás alapján a vidékfejlesztési akciók végrehajtása során koordinációs és döntéshozatali feladatokat láthat el;
- f) nyomon követi és értékeli a vidékfejlesztési akciók lebonyolítását és monitoring bizottsági feladatokat lát el a programok végrehajtásához kapcsolódóan.

A Területfejlesztési törvény 10. § (1) bekezdés a) pontja szerinti vármegyei, illetve fővárosi területfejlesztési koncepció és program a területfejlesztésért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően fogadható el.

A vármegyei önkormányzat feladatainak ellátásában együttműködik a települési önkormányzatokkal, a vármegye fejlesztésében közvetlenül és közvetve közreműködő területi államigazgatási szervekkel, az érdekelt civil és szakmai szervezetekkel.

A megelőző programidőszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) tervezése és végrehajtása új kihívást jelentett a vármegyei önkormányzatoknak, ugyanakkor megerősítette, „újjaépítette” a vármegye területi szerepkörét és kapcsolatait.

A 2021-2027-es európai uniós programidőszakhoz kapcsolódóan 2021-ben elkészült a 2030-ig szóló Fejér Megye Területfejlesztési Konceptió 2030 és a „Szent István Fejlesztési Program” Fejér Megye Területfejlesztési Program 2021-2027 majd elfogadásra került a Fejér Vármegye Integrált Területi Program 2021-2027, mely a jelen programidőszakra határozza meg a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) vármegyei forrásai felhasználásának kereteit.

Az új jogszabályi keretek között a vármegyei önkormányzat elsőként a 2014-2019, majd a 2020-2024 időszakokra készítette és fogadta el Gazdasági Programját. Jelen dokumentummal ezt vizsgálja felül és újítja meg a Fejér Vármegyei Közgyűlés megbízatásának időtartamára.

A vármegyei önkormányzat lehetőségeit meghatározó átfogó keretek a Gazdasági Program készítésekor:

2. Állapot

Sajátos a jelenlegi helyzet, amelyben a Gazdasági Program készül, mivel sokrétű változás következhet be az Európai Unió strukturális és kohéziós alapjaiban, az agrártámogatások rendszerében, a 2028-2034 időszak tekintetében, valamint a hazai fejlesztéspolitikában is. Ebben helyzetben a vármegyei önkormányzatok lehetőségei is sajátosak.

Egyrészt, rendelkeznek a területfejlesztés eszközrendszerével, területfejlesztési koncepciót és programot készítenek, azokat felülvizsgálják és főleg az általuk felügyelt decentralizált források és az ágazati fejlesztési lehetőségek közötti koordinációs feladatukkal összehangolják a vármegyei fejlesztési feladatokat, 2025. évtől már a Területfejlesztési Szolgálattal együttműködve. Másrészt, a 2028-2034-es Unió programozási időszak keretei – pl. várható eltolódás a közvetlen brüsszeli kifizetésű források, illetve a teljesítményalapú kifizetések és a mainstreaming irányába; vagy lesz-e önálló területi operatív program -, amelyek alapvetően befolyásolhatják a vármegyei önkormányzatok feladat- és hatáskörét, még nem ismertek.

Mindezeket alapul véve vizsgálni szükséges a számok tükrében, hogy honnan indulunk, hol tartunk (Forrás: KSH – Fókuszban a megyék.)

Forrás: KSH – Fókuszban a megyék 2024. I-III. negyedév

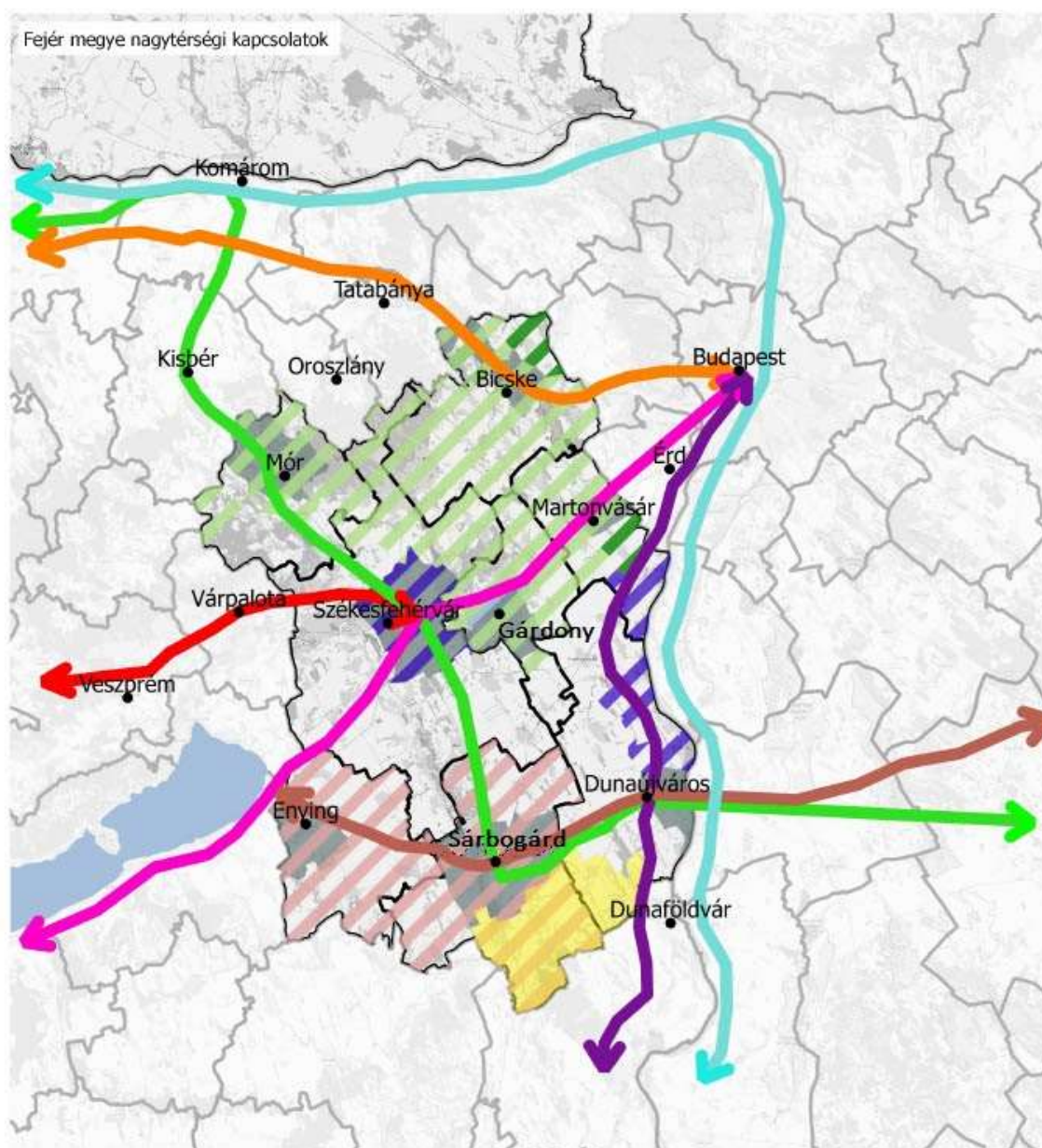
Fejér vármegye gazdaságilag továbbra is az ország legfejlettebb vármegyéi közé tartozik:

- Az egy főre jutó bruttó hazai termék (6901 ezer Ft) a 2023. évi előzetes adat szerint országosan a 4. legmagasabb érték (forrás: ksh.hu).
- Fejér vármegyében 2024 I–III. negyedévében az egy évvel korábbinál 3,2%-kal kevesebb (2658) élve születés és 2,7%-kal kevesebb (3858) halálozás történt.
- A 15–64 évesek körében a foglalkoztatási arány (77,5%) romlott, ennek ellenére továbbra is kedvezőbb volt az országosnál (75,3%), ez országosan az 5. legmagasabb értéket jelenti. A 15–74 évesek munkanélküliségi rátája nőtt (2,7%), értéke elmaradt a hazai átlagtól (4,6%), országosan a 4. legalacsonyabb.
- Az ipar teljesítményének értéke hazai viszonylatban jelentős volt, ugyanakkor az ipari termelés volumene 3,0%-kal csökkent a telephelyi adatok alapján.
- Figyelmeztető jel, hogy 2024 I–III. negyedévében a Fejér vármegyei székhelyű gazdasági szervezetek fejlesztési tevékenysége az előző év azonos időszakához képest 25%-kal visszaesett.
- A használatba vett lakások (599) száma 22%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest.
- 2024 I–III. negyedévében főként a külföldi vendég-éjszakák számának visszaesése következtében a vármegye turisztikai szálláshelyein 13%-kal kevesebb vendégéjszakát töltöttek el a vendégek, mint az előző év azonos időszakában.
- Az egy főre jutó vásárlóerő tekintetében 2024-ben országosan a 3. (forrás: GfK Hungária Piackutató Kft.), a havi nettó átlagkereset tekintve pedig 2024. I–III. negyedévben a 4. helyen állt.

3. Elérhetőség és vármegyei térszerkezet

Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy javuljon a vármegye, de leginkább Dél-Fejér halmozottan hátrányos helyzetű járásainak (Sárbogárdi, Enyingi) elérhetősége és befektetésre alkalmassá tétele. A Fejér vármegyei gazdaság teljesítő-képességének helyreállítása és a közszolgáltatások egyenlő esélyű elérhetőségének kiterjesztése érdekében különösen fontosnak tartjuk, hogy az M8-as, M200-as gyorsforgalmi utak, az intermodális közösségi közlekedési csomópontok kiépítése és a vasúthálózat rekonstrukciója a közeljövőben megvalósuló projekteké válhassanak.

Ennek kiemelkedő szerepét jól mutatja be a Fejér Megyei Területfejlesztési Konceptió helyzetfeltáró munkarészének a vármegye nagytérégi kapcsolatait bemutató térképe, amely az elérhetőséget kiterjesztetten értelmezi. (Forrás: Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft., saját szerkesztés)

- Budapest-Balaton
 - Budapest-Bécs
 - Duna-mente
 - É-D irányú kapcsolat: Budapest-Pécs-Ploce (Horvátország)
 - Székesfehérvár-Veszprém-Szentgotthárd (Ausztria)
 - (Győr)-Komárom-(Tatabánya)-Mór-Székesfehérvár-Sárbogárd-Dunaújváros-Kecskemét
 - M8
 - ▨ Pannónia Szíve térség lehatárolásokban nem szereplő települései
 - ▨ Pannónia Szíve; Vértesséki és Budapest környéke turisztikai térség települései
 - ▨ 429/2020. (IX. 14.) Korm.rendelet által meghatározott Budapest környéke turisztikai térség plusz települései
 - ▨ Komplex programmal fejlesztendő és fejlesztendő járások
 - ▨ Közép-Duna Menti Kiemelt Térség
- Járasszékhelyek
 - Megye közigazgatási határa
 - Vízfelület
 - Járás határ

4. Koordináció

Az elmúlt időszak több forrásból táplálkozó fejlesztési eredményei a közszolgáltatások területén jelentős előrelépést hoztak, többek között az egészségügy, a szociális ügyek, az időskorúak ellátása, az oktatás, a kulturális szolgáltatások területén. Meghatározóvá vált a megyei jogú városok és a várostérségek kisugárzása. Indokoltnak látszik – mivel a terület- és településfejlesztés meghatározó eleme a társadalmi-gazdasági folyamatok megfigyelése, elemzése, monitorozása és ebből következők és a cselekvési irányok meghatározása – a közszolgáltatások területén elért eredmények áttekintése, forráskoordináció, a városok és vonzaskörzetük, valamint a funkcionális gazdasági kérdések eredményeinek az áttekintése. Lényeges szempont, hogy a területi középszint – az országos rendszerekhez kapcsolódóan – rendelkezzen a társadalmi és gazdasági folyamatok, a beruházások és a közszolgáltatások színvonalának kialakult állapotának ismeretével és a szükséges beavatkozások meghatározásának képességével. Ennek érdekében az informatikai rendszereket, adatbázisokat átláthatóvá és elérhetővé kell tenni.

Figyelemmel arra a tényre, hogy a vármegyei önkormányzatok legfajszúlyosabb feladata a területfejlesztés - ami másrészt azt is jelenti, hogy a vármegyék a területfejlesztés meghatározó területi szereplőivé váltak – a következő fejezetekben a feladatcsoport részletesebb bemutatására, a területfejlesztési feladatok jövőbeli irányai felvázolására kerül sor.

II. A Gazdasági Program megvalósítását elősegítő legfontosabb(területfejlesztési) szempontok és alapelvek

A Gazdasági Program időtávjára (2024-2029) továbbra is irányadóak az említett vármegyei fejlesztéspolitikai tervdokumentumokban meghatározott célkitűzések és alapelvek. Új kihívást jelent a tervezésben a 2025. évtől megújuló területpolitikában való részvétel, a vármegyei önkormányzat sajátos eszközeivel, együttműködve a Területfejlesztési Szolgálattal, mint új intézménnyel.

Ennek megfelelően a szempontok és az alapelvek az alábbiak:

- **Fejér Vármegye jövőképe:** Fejér vármegye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése, egyenrangú nagytérségi együttműködések aktív tagjaként, kiváló termőhelyi adottságainak fenntartásával, a természeti és kulturális örökségének jövőtudatos kezelésével.
- **A vármegyei önkormányzat** – a Gazdasági Program időtávját tekintve - **az országon belüli jelenlegi versenyképességi, foglalkoztatási és közszolgáltatási pozícióinak megőrzését tekinti reális jövőképpnek.**
- A vármegye eltérő területeinek célzott fejlesztését egyrészt továbbra is a megyei területfejlesztési koncepcióban meghatározott **funkcionális térségek**, másrészt a területfejlesztési törvénybe beépített új térkategóriák, az együtt kezelendő térségek és a funkcionális várostérségek mentén képzelet el.

- Deklarált fejlesztéspolitikai cél a **vármegye társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű, periférikus déli térségének** (komplex programmal fejlesztendő Sárbogárdi és fejlesztendő Enyingi járás) **fejlesztése**, a szomszédos vármegyékkel, és a Közép-Duna menti kiemelt térség fejlesztési programjával összehangolt, integrált fejlesztéspolitikai beavatkozási csomag segítségével. A kiemelt térségi lehatárolás 8 Fejér vármegyei települést érint (Alap, Alsószentiván, Cece, Daruszentmiklós, Előszállás, Nagykarácsony, Sáregres, Vajta).
- **Alapelv, hogy a vármegye fejlettebb északi térségei versenyképességi pozíciójának erősítésére Dél-Fejér felzárkóztatásának megindításával párhuzamosan kerüljön sor.**
- Fontos fejlesztéspolitikai cél, a **2 megyei jogú város (Székesfehérvár és Dunaújváros) és várostérségének összehangolt, kölcsönös előnyökön alapuló fejlesztése**, a vármegyei önkormányzat koordinációs szerepével.
- Fontos területi cél, a **Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács működési területén nemzetközi szintű turisztikai fogadóterület kialakítása**, a meglévő táji és épített értékek megóvásával, bevonásával, valamint az új fejlesztések ötvözésével (integrált turisztikai fejlesztési csomag), építve a vármegyehatáron átnyúló fejlesztések koordinációjára, együttes hatásának optimalizálására, összhangban a 2025-től induló új területfejlesztési politika irányvonalával.
- A klímaváltozásra és a korábbi globális járványügyi helyzet tapasztalataira tekintettel nagy jelentőségű a sokrétű **alkalmazkodás** feltételeinek megteremtése, a **körforgásos gazdaság** modelljébe illeszkedő fejlesztések támogatása, valamint a **helyi gazdaság erősítése** és a vidéki térségek lakosságszám-csökkenésének mérséklése.

A tervezett fejlesztések uniós és hazai, valamint magánforrások bevonásával valósíthatók meg, hiszen a vármegyei önkormányzat költségvetése ezt nem teszi lehetővé, figyelemmel arra, hogy saját bevétellel nem rendelkezik.

A vármegyei önkormányzatnak kiemelt feladata ugyanakkor, hogy saját eszközeivel, politikai súlyával, az együttműködések koordinálásával, a projektgyűjtés és tervi előkészítések támogatásával előmozdítsa a fejlesztések megvalósítását, valamint a tulajdonában lévő vármegyei területfejlesztési nonprofit kft. és saját hivatala szolgáltatásaival konkrétan támogassa is az előkészítő és projektvégrehajtó tevékenységet.

Ez a kormányzattal, államigazgatási szervekkel, települési önkormányzatokkal, a gazdasági érdekképviselőkkel, gazdaságfejlesztő szervezetekkel, felsőoktatási intézményekkel és a civil szervezetekkel szoros együttműködésben valósítható meg.

A vármegyei önkormányzat saját eszközrendszerének talán leglényegesebb eleme, hogy közvetlenül is részt vesz a vármegyei szintre vonatkozó, uniós forrásokat felhasználó Top Plusz tervezésében és végrehajtásában.

III. A 2021-2027-es Európai Unió programozási időszakra szóló Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) végrehajtása

Unió szakpolitikai célkitűzések:

A 2021–2027-es időszakban az uniós beruházásokat az eddigi 11 tematikus célkitűzés helyett az alábbi öt fő szakpolitikai célkitűzés (PO) viszi előre. Ezek nagymértékben hatnak a nemzeti és vármegyei Gazdasági Programokra is.

1. **Intelligensebb Európa (PO1):** az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül hat.
2. **Zöldebb, karbonszegény Európa (PO2):** a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba, az éghajlatváltozás elleni küzdelemben és a körforgásos gazdaságba való befektetéssel tervez.
3. **Jobban összekapcsolódó Európa (PO3):** a stratégiai közlekedési és digitális hálózatokkal számol.
4. **Szociálisabb Európa (PO4):** a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával járul hozzá.
5. **A polgáraihoz közelebb álló Európa (PO5):** a helyileg irányított fejlesztési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniós-szerte való támogatása révén segít a megvalósításban.

A **Területi Agenda 2030** célja, hogy biztosítsa a területi dimenzió valamennyi szakpolitika általi figyelembevételét, és az egyes térségek eltérő lehetőségeinek megfelelő kiaknázását Uniós-szerte, egy fenntartható jövő érdekében.

A Területi Agenda 2030 **két átfogó célt** határoz meg: **Igazságos Európa** és **Zöld Európa**, amelyet **6 prioritásra** bont le Európa egészére és valamennyi térségére:

- **A) Igazságos Európa, amely valamennyi térség és polgár számára jövőbeli kilátásokat biztosít.**
 - **A1: Kiegyensúlyozott Európa:** Kiegyensúlyozottabb területfejlesztés, Európa sokszínűségére építve.
 - **A2: Funkcionális térségek:** Egymáshoz közelítő helyi és regionális fejlődés, a térségek közötti egyenlőtlenség visszaszorítása.
 - **A3: Határokon átnyúló integráció:** Könnyebb élet- és munkafeltételek a nemzeti határokon túl.
- **B) Zöld Európa, amely megvédi a közös megélhetési lehetőségeket és formálja a társadalmi átalakulást.**
 - **B1: Egészséges környezet:** Jobb ökológiai megélhetési módok, klímasemleges és ellenállóképes városok és régiók.
 - **B2: Körforgásos gazdaság:** Erős és fenntartható helyi gazdaságok egy globalizált világban.

- **B3: Fenntartható kapcsolatok:** Fenntartható digitális és fizikai kapcsolatok a térségek között.

A hazai tervezési keretek – TOP Plusz

TOP Plusz Magyarország 2021-2027 programozási időszakra szóló területi operatív programja, amely az **ország teljes területét lefedi**, így a kevésbé fejlett régiók (valamennyi vármegye) és a fejlett régióknak számító Budapest fejlesztéseit egyaránt támogatja, **kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére.**

Célja az EU szintű és az országon belüli területi kohézió javítása, ennek érdekében **a régiók és a vármegyek fejlettségi pozíciójának javítása** az EU átlag viszonylatában, az országon belüli egyenlőtlenségek csökkentése, kiemelten a négy legkevésbé fejlett régió (Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Alföld, Észak-Magyarország) és a komplex programmal fejlesztendő 36 járás fejlesztése. Budapest esetében a nagyváros-specifikus kihívások kezelése a cél.

A Top Plusz forráskerete hazai társfinanszírozással együtt 1 962,5 milliárd forint.

A TOP Plusz a 2014-2020 közötti Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) eredményeire épít, annak tematikáját és integrált területi programokon (ITP) keresztül megvalósuló modelljét folytatja. A TOP Plusz a megyei és fővárosi ITP-n keresztül a vármegyei, fővárosi és kiemelt térségi területfejlesztési koncepciókra és programokra alapozott, integrált területfejlesztési megközelítésre építő decentralizált területi fejlesztéseket tesz lehetővé. A fejlesztések a vármegyei önkormányzatok és Budapest, mint területi szereplők bevonásával, a területi kiválasztási rendszer (TKR) eljárásrend keretében valósulnak meg.

A TOP Plusz elsősorban a helyi önkormányzatok kisebb léptékű fejlesztéseit támogatja.

Ennek érdekében vármegyei integrált területi programok (ITP) megvalósítása történik meg minden vármegyében, helyi gazdaságfejlesztési, helyi foglalkoztatási, helyi turisztikai, település- és helyi közszolgáltatás-fejlesztési, energetikai, városfejlesztési, szociális városrehabilitációs és humán fejlesztési tartalommal, fókusszal a legkevésbé fejlett régiók vármegyéinek fejlesztésére.

Fejér Vármegye Integrált Területi Program (FVITP) 2021-2027

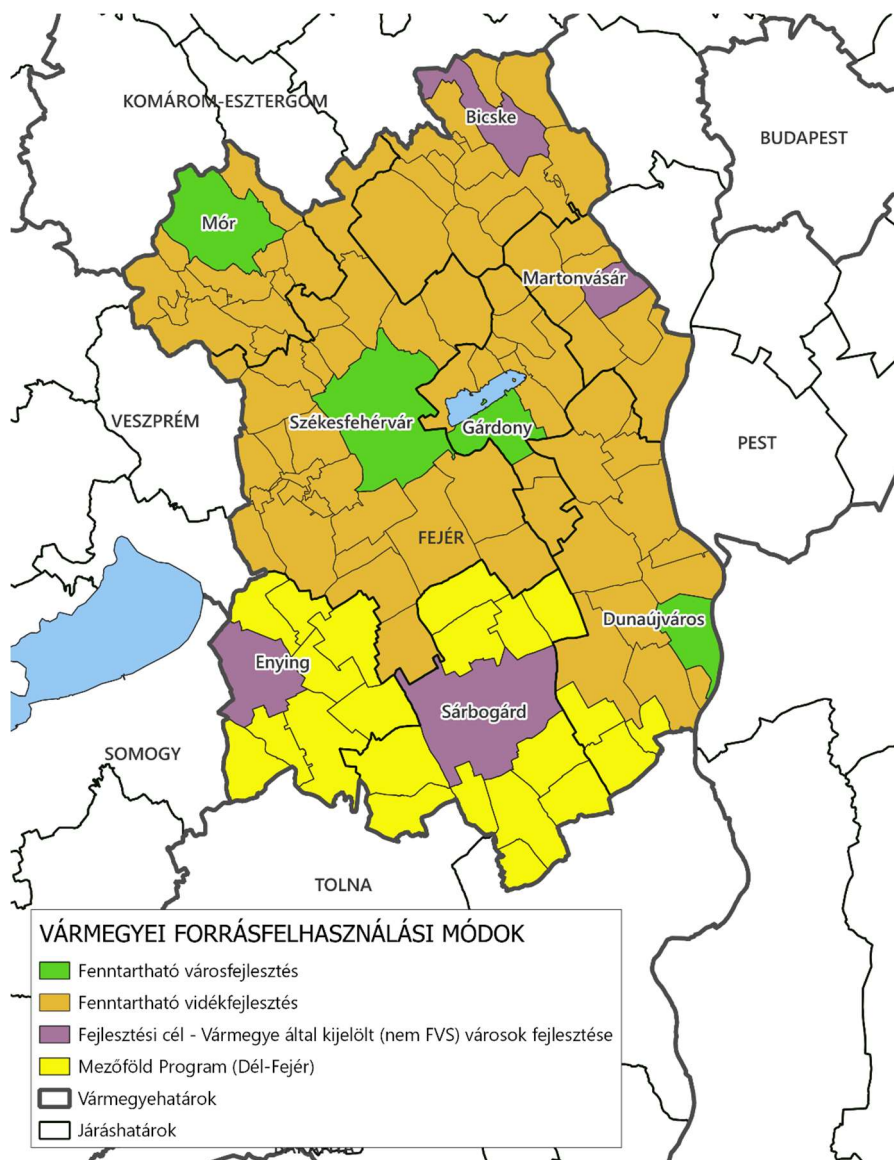
A Fejér vármegyei TOP Plusz keret a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján 73 220 000 000 forint, ez az az összeg, amely szétosztható a vármegyei forrásfelhasználási módok között.

Fejér vármegye 7 éves forráskerete:

1. prioritás keretösszege (Ft)	2. prioritás keretösszege (Ft)	3. prioritás keretösszege (ESZA+) (Ft)	3. prioritás keretösszege (ERFA) (Ft)	3. prioritás keretösszege (összesen) (Ft)	6. prioritás (Ft)	Vármegyei ERFA összesen (Ft)	Vármegyei ESZA összesen (Ft)
26 805 691 356	8 341 514 356	8 856 000 000	12 616 000 000	21 472 000 000	16 600 794 288	64 364 000 000	8 856 000 000

Az FVITP 2021-2027-es fejlesztési célterületeinek kijelölése – a vármegyei forrásfelhasználási módok

A vármegyei forrásfelhasználási módok ábrázolását az alábbi térkép mutatja be:

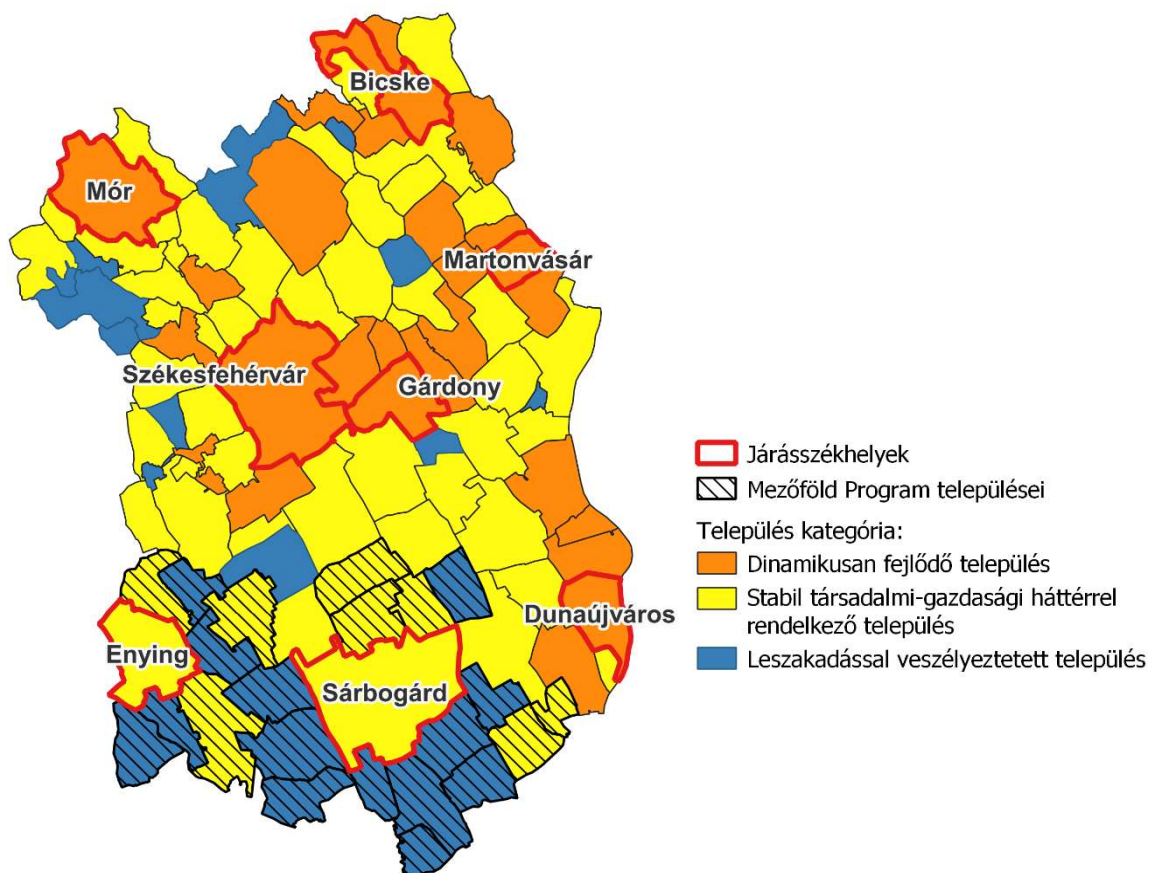

Forrás: saját szerkesztés

Az FVITP keret felosztása forrásfelhasználási módok szerint:

Forrásfelhasználási mód	Forráskeret (Ft)
Fenntartható városfejlesztés	22 595 000 000
Fenntartható vidékfejlesztés	30 284 098 432
Mezőföld Program	4 786 570 280
Vármegye által kijelölt (nem FVS) városok fejlesztése	4 334 410 000
Kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználás	11 219 831 288

Településdifferenciálás

Településdifferenciálás településkategóriáinak áttekintő térképe || Forrás: saját szerkesztés

Részvétel a döntéshozatalban

A Fejér Vármegyei Közgyűlés Fejér Vármegyei TOP Projekt Bizottsága a Fejér Vármegyei Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2022. (XI.21.) önkormányzati rendelet 1. melléklet 9. pontja alapján – átruházott hatáskörében – figyelemmel a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 117. § (4) bekezdésére – zárt ülésen, egyszerű többséggel dönt a támogatási kérelmek támogathatóságáról. A vármegyei közgyűlés tagjai az elnököt delegálják tagként, az alelnököt pedig póttagként a döntés-előkészítő bizottságba (DEB). A folyamat során a vármegyei döntés-előkészítésbe és döntéshozatalba bevont személyek titoktartási és összeférhetetlenségi nyilatkozatot tesznek.

Azon felhívások esetében, melyekre nem csak a területi szereplő vagy többségi tulajdonában lévő gazdasági társasága jogosult támogatási kérelmet benyújtani, az Irányító Hatósága a benyújtott támogatási kérelmekről születő döntés megalapozása érdekében DEB-et hív össze, melynek a vármegyei közgyűlés által delegált személy is tagja. Egy kérelem kizárólag akkor támogatható, ha az Irányító Hatóság a vármegye által delegált tag is támogatja azt.

A területspecifikus kiválasztási kritériumok biztosítanak a majdani projektértékelési szempontrendszerhez elvi keretet, így elsősorban a vármegyei tervezésben érvényesített specifikumait kell, hogy tükrözzék a TOP Plusz forrásainak vármegyei felhasználása során, továbbá a vármegyei koncepcióból és területfejlesztési programból, valamint az ITP 2021-27 területi tervezési szempontból meghatározott céljainak, célterületeinek priorizálását szükséges biztosítani.

A TOP Plusz keretében támogatható projektek – a korábbi időszakhoz hasonlóan – az Irányító Hatóság és a területi szereplők által kialakított kiválasztási szempontrendszer mentén kerülnek értékelésre. Ennek értelmében tehát az Irányító Hatóság határozza meg azokat a szakmai szempontokat, amelyek alapján a projektek meghatározott minimumot elérve teljesítik a támogathatóság szakmai színvonalát. Emellett a projektek a területi szereplők által, a vármegye szempontjából fontos kiválasztási kritériumok mentén is vizsgálatra kerülnek, így alakul ki az a projektkör, amelyek támogatásra javasolhatók.

Fejér vármegye a területfejlesztési koncepciójából, illetve programjából az alábbi szempontokat határozza meg, melyek mentén a támogatási kérelmek értékelésre kerülnek:

FEJÉR VÁRMEGYE ÁLTAL TÁMASZTOTT KRITÉRIUMOK	
KRITÉRIUM MEGNEVEZÉSE	TARTALMI MAGYARÁZAT
1. ILLESZKEDÉS A TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ÉS PROGRAM CÉLJAIHOZ	A kiválasztási kritérium a területfejlesztési koncepció és program valamely konkrét céljához/céljaihoz, és az abból levezetett felhívás céljaihoz való szoros illeszkedést és kapcsolódást vizsgálja, beleértve a kiemelt térség céljait is.
2. HOZZÁJÁRULÁS A TERÜLETI FELZÁRKÓZÁSHOZ	A kiválasztási kritérium azt vizsgálja, hogy a támogatási kérelem az adott földrajzi területen belül elősegíti-e bármilyen egyensúlytalanság (gazdasági, társadalmi, környezeti) kiküszöbölését, hozzájárul-e a munkahelymegőrzéshez és munkahelyteremtéshez. A területi különbségek csökkentése kiemelt cél, amely a megye területfejlesztési dokumentumaiban is hangsúlyosan jelenik meg (pl. komplex programmal fejlesztendő járások dedikált fejlesztése, kedvezményezett járások, szabad vállalkozási zónák, kedvezményezett települések). A kiválasztási kritérium figyelembe veszi a települések népességszámát, a népességszám alakulását, a települési gazdasági erőt, a főbb foglalkoztatási mutatók értékét.

3. VÁROS – VIDÉK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK ERŐSÍTÉSE	A kiválasztási kritérium azt vizsgálja, hogy a támogatási kérelem elősegíti-e a város és vidéke közötti együttműködést.
4. REZILIENCIA FEJLESZTÉSE	A kiválasztási kritérium azt vizsgálja, hogy a támogatási kérelem elősegíti-e a szereplők rezilienciájának növelését, a váratlan események kedvezőtlen hatásainak mérséklésének képességét, elősegíti-e a klímaváltozás hatásainak enyhítését, alkalmaz-e klímasemleges megoldásokat.
5. A DIGITÁLIS ÁTÁLLÁST ELŐSEGÍTŐ PROJEKTEK	A kiválasztási kritérium azt vizsgálja, hogy a támogatási kérelem elősegíti-e a nagyobb fokú digitalizálódást, új technológiák alkalmazását.
6. KOMPLEX BERUHÁZÁSOK ELŐNYBEN RÉSZESÍTÉSE	A támogatási kérelem több települési, térségi, vármegyei szereplőt érint, kooperatív jellegű megoldások és megvalósítói összetételt mutat-e a projektjavaslat.

Általános és szakpolitikai elvek, amelyekre a vármegyei önkormányzat TOP Plusz végrehajtása során építeni kíván:

- A vármegyei önkormányzat kiemelt célja, hogy a *lehető legtöbb uniós forrást, azon belül kiemelten TOP Plusz forrást lehessen felhasználni a vármegyében, hozzájárulva ezzel a települések fejlődéséhez.*
- Továbbra is alapelv, hogy *lehetőség szerint a vármegye valamennyi települése részesüljön a TOP Plusz forrásaiból,* de legalább a támogatott fejlesztések eredményeiből.
- Erősíteni kell a fejlesztések *TOP Plusz-on belüli integráltságát* (több intézkedés forrásainak összehangolására, egy adott fejlesztési cél vagy fejlesztendő térség érdekében). A területi forrásallokáció kibővítése akkor lehet hatékony eszköz, ha a jelenleginél rugalmasabb átjárás biztosítható az egyes operatív programok között és így lehetővé válik területileg integrált fejlesztési csomagok megvalósítása. Ennek alkalmazása különösen indokolt lehet a Mezőföld („felzárkóztatandó térség”), a megyei jogú városok és várostérségük, illetve a Közép-Duna Menti Kiemelt Térséghez csatlakozóan Fejér vármegye Duna-menti térsége esetében.
- Kiemelt vármegyepolitikai cél a *hátrányos helyzetű déli térségek felzárkóztatásának megindítása,* de a *dinamikusan fejlődő térségek fejlődési ütemének megőrzésével párhuzamosan.*
- A 2014-2020-as tapasztalatok azt mutatják, hogy a TOP elkülönített megyei és megyei jogú városi forrástervezése és –felhasználása nem biztosított elég hatékony keretet az érdemi térségfejlesztési hatással járó fejlesztések megvalósításához. Ezért javasolt a várostérségben gondolkodás, a város-vidék partnerség és a társadalmi részvétel erősítése. Ennek eredményeként a megyei jogú városok és térségeik újrafogalmazhatják egymáshoz való viszonyukat és munkamegosztásban elfoglalt szerepüket, elsősorban az ipar, a digitalizáció, a közlekedés, továbbá a turisztikai és intézményi kapcsolatok, valamint a helyi gazdaság fejlesztése területén.

- Székesfehérvár és térségének versenyképessége tovább erősíthető várostérségi, költségcsökkentő és hatékonyságnövelő célú együttműködések kialakításával, a kölcsönös előnyök maximalizálása érdekében, elsősorban a közlekedés, foglalkoztatás, különböző szolgáltatások területén.
- Dunaújváros közvetlen és tágabb várostérségének együttműködése üzleti infrastruktúra, kis és közepes vállalkozások befogadása, a foglalkoztatás és a térségi elérhetőség, mobilitás területén alapvető fontosságú.
- Támogatni szükséges a vármegyei területrendezési tervben *lehatárolt egyedileg meghatározott vármegyei övezetek célzott fejlesztését*.
- Ösztönözni kell a *barnamezős területek*, használaton kívüli épületállomány (pl. egykori magtárak, vasútállomások, majorsági épületek stb.) funkcióváltását, újrahasznosítását.
- A helyi életminőséget meghatározó közszolgáltatásoknak az esélyegyenlőséget biztosító, illetve elfogadható szintű kiépítettsége sokszor még ma sem megfelelő, az *egységes közszolgálati minimumszint még mindig nem alakult ki*. Szükséges ezért a helyi közszolgáltatások továbbfejlesztése a TOP-ból kimaradt beruházások megvalósításával. A járványhelyzet tapasztalatai alapján figyelmet kell fordítani az alapellátási rendszer megerősítésére, különös tekintettel annak prevenciós funkciójára, az egészségügyi veszélyhelyzetek térségi kezelése új gyakorlatainak bevezetésével (menedzsment és infrastruktúra).
- Ugyancsak ezen időszak tapasztalatainak felhasználásával új „világrend” jött létre a digitalizáció széles körű elterjedésével a közszolgáltatások, a kereskedelem, az oktatás, az egészségügy, foglalkoztatás (táv munka) és a pénzügyek területén.
- A TOP Plusz lehetőségeihez mértén hozzá kell járulni a helyi gazdaságot, különösen a KKV szektort érintő kihívások kezeléséhez. Különös figyelmet kell fordítani a 4. ipari forradalomhoz, digitalizációhoz kapcsolódó tevékenységek segítésére.
- A 21. század kihívásainak megfelelően fontos a lakosság felkészítése az okos település megoldások alkalmazására, digitális képzési programok lebonyolítása, innovatív városfejlesztési tevékenységek indítása, új helyi gazdaságszervezési gyakorlatok bevezetése, válságmenedzsment elemek beépítésével.
- A 2014-2020-as időszakban létrejött foglalkoztatási és felzárkózási együttműködések folytatni szükséges, a kialakult kapcsolatrendszerek és támogatási struktúrák fenntartásával.
- A turizmus területén kiemelt cél a Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács területének integrált turisztikai fejlesztési csomagja további elemeinek megvalósítása és ezzel komplex élménycsomagot nyújtó összetett turisztikai kínálat létrehozása, az egyedi, helyi értékekre alapozva. A kiemelt attrakciófejlesztéseket integráltan célszerű megvalósítani, a Velencei-tó, az Etyek-Budai és Móri borvidékek térségében, a Váli-völgyben, az országos törzshálózat és az EuroVelo hálózat részeként fejlesztett kerékpárutak nyomvonala mentén, illetve a Nemzeti Kastély- és Várprogram ütemezetten fejlesztett helyszíneihez kapcsolódóan. Fontos cél a megyeszékhely és a Velencei-tó és környezete kapcsolatrendszerének elmélyítése, idegenforgalmi és rekreációs-örökségvédelmi hangsúllyal.
- Fontos a klímaváltozás hatásaira való felkészülés érdekében tett intézkedések segítése.

IV. A 2021-2027-es TOP Pluszra épülő Fejér vármegye Integrált Területi Program (FVITP) végrehajtásának folytatása a projektek megvalósítása, a program zárása és az eredmények nyomon követése érdekében

A 2021-2027-es programozási időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében az eddig megjelent kiírásokra Fejér vármegyében a www.palyazat.gov.hu honlapon közzétett statisztika alapján 269 db pályázat került benyújtásra 59 759 953 276 Ft összegben, ebből támogatott 177 db 32 722 050 646 Ft összegben¹.

A Fejér Vármegyei Önkormányzat 100%-os tulajdonában álló **ALBENSIS Fejér Vármegyei Területfejlesztési Nonprofit Kft.** (a továbbiakban: a vármegyei területfejlesztési nonprofit kft.) folyamatosan lát el TOP Plusz támogatási kérelmekhez kapcsolódó előkészítési, majd **a támogatási szerződések megkötését követően projektmenedzsmenti feladatokat.** A társaság a benyújtott pályázatok nagy részében valamilyen formában segítséget nyújtott, a menedzselt pályázatok száma összesen eddig 139 db.

Kiemelt célkitűzés a támogatást elnyert projektek megvalósítása, a Fejér vármegye számára biztosított források maradéktalan és eredményes felhasználása:

- Valamennyi TOP Pluszból támogatást elnyert projekt sikeres befejezését, használatba vételét biztosítani kell, elsősorban a vármegyei területfejlesztési nonprofit kft. tevékenységével, de a hivatal közreműködésével is. Ennek részeként kiemelt figyelmet kell fordítani az ún. eredményességi keretes indikátorok FVITP-ben rögzített célértékeinek teljesítésére. Az Unió felé programszinten (TOP Plusz), összesített országos adatokkal történik az elszámolás, de minden vármegyének felelőssége a saját vállalkások teljesítése, ezért lényeges ezek folyamatos nyomon követése.
- A továbbiakban is kiemelten kell segíteni a megvalósítás során komoly nehézségekbe ütköző, de fontos fejlesztési célok elérését segítő projekteket, a lehetséges megoldások keresésével, a szükséges intézkedések (pl. többletforrás igénylés), egyeztetések előkészítésével, lefolytatásával, jó gyakorlatok átadásával.
- Biztosítani kell a fel nem használt támogatások (ún. „visszahulló” források) vármegyében történő hasznosulását, akár többlettámogatásokhoz juttatva a forráshiányos projekteket vagy új pályázati felhívások kiírásával (illetve új szakaszhatárok megnyitásával) a minél nagyobb arányú, remélhetőleg 100%-os forrásabszorpció elérése érdekében.
- Az Integrált Területi Program zárása, értékelése feladathoz kapcsolódóan a vármegyei önkormányzatnak egyrészt várhatóan közre kell majd működnie a TOP Plusz zárásakor a programszintű monitoring vizsgálatban, az Irányító Hatóság (Nemzeti Fejlesztési Központ) módszertana alapján. Másrészt, el kell végezni az FVITP céljai teljesülésének és hatásainak vizsgálatát, a forrásfelhasználás és az

¹ <https://www.palyazat.gov.hu/> 2025. március 14-i lekérdezés alapján

eredmények területi szempontú feldolgozását. A költségvetésbe ennek költségeit támogatás hiányában be kell építeni.

- A vármegyei területfejlesztési nonprofit kft. és a vármegyei önkormányzati hivatal között kialakult hatékony munkamegosztás és kapcsolatrendszer továbbvitele a garanciája a projektek eredményességének, a támogatások felhasználásának.
- A fentiek érdekében folytatni szükséges a Nemzeti Fejlesztési Központ Területfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Főigazgatósággal, a Magyar Államkincstár Fejér Vármegyei Igazgatósággal, mint közreműködő szervezettel, a szaktárcával és az Északnyugat-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna komplex fejlesztéséért felelős kormánybiztosával kialakult hatékony együttműködést.
- Fontos az FVITP tervezését és végrehajtását támogató szervezetrendszer (önkormányzati hivatal, vármegyei területfejlesztési nonprofit kft.) fenntartása, továbbfejlesztése (abban az esetben is, ha a vármegyei önkormányzat nem kapna a jelenlegihez hasonló végrehajtó szerepet a 2028-2034 programozási időszakban).

V. Vármegyei önkormányzat területi tervezési feladatai

A vármegyei önkormányzat által széles körű partnerség alapján készített átfogó területfejlesztési dokumentumokban, a területrendezési tervben vagy egyéb szakágazati vármegyei tervekben (pl. foglalkoztatási stratégia, klímastratégia) meghatározott célkitűzések és prioritások közvetlenül is befolyásolják a települési önkormányzatok és egyéb szereplők fejlesztési mozgásterét.

A 2028-2034-es programozási időszakra, az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (Nemzeti Fejlesztés 2030) felülvizsgálatára épülően **aktualizálni szükséges a vármegyei területfejlesztési koncepciót és területfejlesztési programot.** A TOP Plusz végrehajtásához kapcsolódóan folyamatosan nyomon kell követni és felülvizsgálni a **vármegyei integrált területi programot**, illetve a **TOP Plusz felhívások Fejér vármegyei területspecifikus mellékleteit.** Ezek forrásigényét a vármegyei önkormányzat költségvetésében tervezni szükséges.

Biztosítani kell a forrást ahhoz, hogy a vármegyei önkormányzat továbbra is tervi előkészítésekkel támogathassa a többi települést, vagy a vármegye egy részét, akár egészét érintő fejlesztéseket.

VI. Térségi, vármegyei szintű fejlesztési kezdeményezések

Fejér vármegye Gazdasági Programját a vármegye kiemelkedő ipari, kereskedelmi, logisztikai eredményeit megtartó, épített és természeti örökségeit megőrző és bemutató, központi fekvéséből adódó infrastrukturális szerkezetét akkor tudjuk magasabb szintre emelni, ha a programjainkban régóta szereplő kiemelt fejlesztéseket meg tudjuk valósítani. Bár a vármegyei önkormányzat alapvetően a települési önkormányzati fejlesztéseket koordinálja, a Területfejlesztési törvényben rögzített koordinációs és átfogó területfejlesztési tervezési feladatai miatt bővebb kitékintés szükséges, különös tekintettel a helyi és ágazati fejlesztési elképzelések koordinációjára. Ezért kiemelten fontos, hogy az előzőekben ismertetett alapelvek és szakpolitikai ajánlások realizálása érdekében a vármegyei önkormányzat szakmai és politikai kezdeményezéseket tegyen.

A Fejér megye Területfejlesztési Konceptió 2030 című dokumentum a vármegyét illetően az alábbi fő fejlesztési irányokat jelölte ki:

Fejér vármegye területét érintő országos jelentőségű fejlesztési célok, feladatok:

- A Győr-Komárom-Kisbér-Mór (13, 81. sz. utak); a Tatabánya-Oroszlány-Mór új főúti kapcsolat, Székesfehérvár-Dunaújváros-(Paks)-Kecskemét ipari/logisztikai központok közötti közlekedési hálózatok fejlesztése közlekedésbiztonsági és kapacitásnövelési igények alapján (kiemelten a 81. sz. főút további rekonstrukciója és kapacitásbővítése).
- Nyugat-kelet irányú közlekedési kapcsolatok fejlesztése az M8 gyorsforgalmi út Pentele-híd és M7 autópálya/710 j. út / Veszprém közötti szakaszának kiépítésével (mely kiemelten segítheti a vármegye déli részének felzárkóztatását), illetve a Székesfehérvár-Veszprém-Boba vasútvonal fejlesztésével (Székesfehérvár-Veszprém szakaszon kétvágányú pálya megépítésével).
- Integrált vármegyei turisztikai fejlesztések a turizmusfejlesztési törvény alapján elkezdett és folyamatban lévő kiemelt turisztikai fejlesztési térségek lehatárolásának figyelembe vételével; a székesfehérvári és pákozdai Nemzeti Emlékhelyek méltó és látogató vonzó kialakítása, a Pannónia Szíve fejlesztési program, a Nemzeti Kastély- és Várprogram, a római kori emlékek turisztikai fejlesztései, az országos kerékpárút törzshálózat elemeinek, illetve az ennek részét nem képező (Etyek-Bicske)-Tarján-Bajót-Tát-Esztergom, Kincsestáj (Mór és térsége), és a Velencei-tó–EuroVelo 6.C összekötő szakaszoknak a fejlesztése.
- A Fejér vármegye klímastratégiájában kijelölt feladatok megvalósítása, különös tekintettel az ÜHG kibocsátás csökkentésére, valamint a fokozódó villámárvíz veszélyeztetettségre, a tartós hőhullámok és aszályos időszakok egészségügyi, valamint mező- és erdőgazdaságot érintő hatásaira való felkészülésre.
- A termőföld és az ivóvízincs védelme; a Velencei-tó vízminőség védelmi és partfalrehabilitációs feladatai, a Séd-Nádor-Gaja vízrendszer rehabilitációjának folytatása, részvétel a Duna Stratégiában; a természeti értékek megóvása, a zöldterületek növelése.

Megyei jogú városok fejlesztési kapcsolódásai:

- A két megyei jogú város felsőoktatási színvonalának, és bázisainak megtartása, illetve Székesfehérváron a műszaki és gazdasági közép-, duális és felsőfokú képzés választékának kiszélesítése.
- Székesfehérvár merítkezve gazdag szellemi-kulturális örökségéből, vitális XXI. századi urbánus központ a magyarországi modernizációban, gazdasági, innováció-alkalmazó, a fenntarthatóság szempontjait érvényesítő, magas életminőségű vonzó városi célpont.

- Dunaújváros ipari jellegét megtartva és a tudásintenzív és innovatív ágazatokat erősítve, a nagyvállalatok szinergiáját kihasználó gazdasági és térségi központi szerep fejlesztése, a táji, környezeti szempontok figyelembe vételével.
- Dunaújváros térsége gazdaságának diverzifikálásához járulhat hozzá az Iváncsa térségben kialakuló gazdasági övezet.

Fejér vármegye további kiemelt fejlesztési irányai:

- Fenntartható energiamix kialakítása hosszú távú megyei energiamérleg alapján, a megújuló energiaforrások hasznosítási arányának növelésével *(lásd továbbá Fejér megye klímastratégiája)*.
- Ivóvízbázisok fenntartható kezelése, szükséges fejlesztések megvalósítása (kiemelten a Dunántúli-középhegység sérülékeny ivóvízbázisai (Rákhegy/Csór), Duna menti parti szűrős vízbázisok, talajvíz, egyéb rétegvíz), hatékony szennyvízkezelés biztosítása, a csapadékvíz-elvezetés, -gazdálkodás (csapadékvíz helyben tartása, hasznosítása, a fölösleges csapadékvíz elvezetése) és víztározás megoldása, öntözési rendszerek fejlesztése.
- A bányászati tevékenységek megszűnésével együtt járó, a Dunántúli-középhegységben újrakadó karsztforrások által befolyásolt helyi-települési vízrendezési problémák megoldása, a visszatérő vizek védelme és fenntartható felhasználásuk kialakítása.
- Hálózatosodó helyi gazdaságra és együttműködésre építkező gazdaság-, társadalomfejlesztés, a piacokon versenyképes szereplők támogatása, intenzív fejlesztések a K+F sikereit kiaknázó növekedés és a fenntarthatóság érdekében, kiemelten a megyei jogú városokban és vonzáskörzetükben, az innováció és a technológiai megújítás központjaiban.
- Az illetékes területi kórház és fekvőbeteg ellátó rendszerhez való kapcsolódás minőségi megvalósítása, a területi szak- és járóbeteg-ellátás teljessé válása.
- A nehéz helyzetű mezőföldi, illetve társadalmi integrációs kihívásokkal küzdő települések komplex szemléletű, tágabb környezetükbe beágyazó, szomszédos megyékkel összehangolt fejlesztése.

Székesfehérvár-Várpalota-Veszprém várostérségi modellprogram

A Területfejlesztési Miniszter kezdeményezésére 2023 február-márciusában indult az a rendszeres személyes, illetve online egyeztetéseken keresztül folyó munka, amely célul tűzte ki egy, a hazai területfejlesztési gyakorlatban újdonságnak számító, várostérségi modellprogram kidolgozását. A modellprogram alkotási folyamat célterületeként a Székesfehérvár-Várpalota-Veszprém tengely vármegye- és járásszékhely városai kerültek kiválasztásra, mint az általuk felmutatható várostérség szervező központjai.

A távlati cél a három várossal együtt gondolkodva egy valódi térségi szemlélettel és együttműködéssel kialakítható várostérségi modellprogram megalkotása, amely szerkezetével, módszertanával sorvezetőül szolgálhat további hazai várostérségek területfejlesztési tervezéséhez.

Közép-Duna Menti Kiemelt Térség

Fejér vármegye tagja a Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanácsnak, mivel 8 települése (Alap, Alsószentiván, Cece, Daruszentmiklós, Előszállás, Nagykarácsony, Sáregres, Vajta) része a kiemelt térségnek. Fontos cél, hogy a Paks II. fejlesztés térségi kisugárzó hatása ebben a térségben is érvényesüljön (kiemelten a közúti és vasúti elérhetőség, szakképzés, humán erőforrás, turizmus/rekreáció fejlesztése terén).

VII. Vármegyei önkormányzat saját projektjei, pályázatai

A vármegyei önkormányzat a 2020-2024-es gazdasági program időtávja alatt **több saját projektet is megvalósított** (pl. turisztikai kerékpárutak tervezése és építése, helyi és térségi identitáserősítés), illetve jelenleg is folyamatban van a vármegyei foglalkoztatási paktum és a vármegyei helyi humán fejlesztések megvalósítása. Rövidesen indul a vármegyei önkormányzat beruházásában a vármegye 4 különböző térségét érintő komplex aktív turisztikai fejlesztés.

Az alábbiakban bemutatásra kerülnek a Fejér Vármegyei Önkormányzat saját fejlesztési projektjeinek 2024-2029-es gazdasági program időtávjára eső megvalósítási és fenntartási feladatai.

TOP-5.1.1-15-FE1-2016-00001 projekt

A 2014-2020-as időszakban megvalósított TOP-5.1.1 megyei foglalkoztatási paktum már fenntartási szakaszban van. A fenntartási időszak vége 2027.09.28.

TOP-1.2.1-16-FE1-2019-00007 projekt

A „Kerékpáros turizmus fejlesztése Mór-Bodajk térségében” című projekt eredményesen lezárult, és már fenntartási szakaszban van. A fenntartási időszak vége 2028.12.31.

TOP-1.2.1-16-FE1-2019-00010 projekt

A „Kincsestáj kerékpárút fejlesztése Móron” című projekt eredményesen lezárult, és már fenntartási szakaszban van. A fenntartási időszak vége 2029.12.31.

TOP_PLUSZ-3.1.1-21-FE1-2022-00001 projekt

A Fejér Vármegyei Önkormányzat, mint konzorciumvezető, „Szent István Program - Gazdaságfejlesztési és Foglalkoztatási Partnerség” című projektjének megvalósítására 3 301 000 000 Ft összegű támogatásban részesült a TOP Plusz keretéből.

A projekt konkrét célja, hogy a vármegyei szintű foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés keretében integrált, a vármegye egészére kiterjedő gazdaság- és foglalkoztatás-fejlesztési stratégiát módosítva valósítson meg olyan foglalkoztatási programot, mely szolgáltatásaival és pénzügyi eszközeivel fenntartható módon járuljon hozzá a vármegye gazdaságának fejlődéséhez és a területi hátrányok csökkentéséhez. A projekt két részből áll, a Fejér Vármegyei Kormányhivatal megvalósításában zajlik a munkaerőpiaci program, mely bértámogatási, mobilitási támogatási, vállalkozóvá válást elősegítő támogatásból és foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokból áll. A Fejér Vármegyei Önkormányzat megvalósításában zajlik a gazdaságfejlesztési programrész, melynek keretei között működik a Paktum Iroda, a Fejér Termék Program, a Befektetésösztönző szolgáltatás, valamint a társadalmi vállalkozásfejlesztés és a foglalkoztatást a vállalati oldalról elősegítő tevékenységek szervezése bevont nonprofit szolgáltató közreműködésével.

Várt eredményként a vármegye munkaerő-piaci diszfunkciói jelentősen csökkennek, a gazdaságfejlesztési aktivitás tudatosabbá válik, erősödik, a vonatkozó társadalmi együttműködések fokozódnak, a területi hátrányok pedig mérséklődnek. Végső soron bővül Fejér vármegye gazdasága, a fenntartható munkahelyek száma növekszik, az öregedő társadalomból fakadó munkaerőpiaci kihívásokra releváns választ ad a partnerség.

A projektben a releváns gazdasági szereplők bevonásával megújul a 2016-ban létrejött Fejér Megyei Foglalkoztatási és Gazdaságfejlesztési Fórum, helyzetelemzésre és előforrástérképekre alapozva módosításra kerül a Fejér Megye Foglalkoztatási Stratégiája összhangban a Szent István Programmal és figyelembe véve az elmúlt évek munkaerőpiaci és gazdasági trendjeit. A pályázat közreműködik a stratégiai jelentőségű vállalkozásfejlesztések munkaerő igényének kielégítésében, önálló programot indít a vármegyei szintű befektetések ösztönzése érdekében, a KKV szektor fejlesztését segítő szolgáltatásokat működtet, folytatja és továbbfejleszti a Fejér Termék Programot, mentori szolgáltatással és piacra jutást segítő tevékenységgel segíti a társadalmi vállalkozásokat és a szociális gazdaságot. Módszertani fejlesztésekre kerül sor, elsősorban az online elérhető szolgáltatások és nyilvántartások, adatbázisok kialakításával, valamint pilot szolgáltatási modulok fejlesztésével.

A projekt új elemként segíti a fiatalok helyben tartását a szakképzés és a hosszú távú vállalati munkaerőigények megyei összhangjának megteremtésével, a jövő munkaerőpiacának igényei feltárásával és lakossági tudatosításával. A projekt célterülete Fejér vármegye egésze. Munkaerő-piaci programokba a projekt során összesen 2026 fő kerül bevonásra, ebből 213 fő inaktív személy lesz, a program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – álló résztvevők száma 1142 fő.

A projekt megvalósítási időszaka: 2022.03.01. – 2027.02.28.

TOP_PLUSZ-3.1.3-23-FE2-2024-00001 projekt

A Fejér Vármegyei Önkormányzat, mint konzorciumvezető, „Gondoskodó vármegye - Erős közösség” című projektjének megvalósítására 448 000 000 Ft összegű támogatásban részesült a TOP Plusz keretéből.

A projekt célja egyrészt a vármegyei szinten kialakult felzárkózás-politikai együttműködések és koordinációs rendszer továbbfejlesztése a meglévő szolgáltatások összehangolása és a szolgáltatási hiányok felszámolása érdekében, az EFOP-1.6.3 intézkedés keretében elindult fejlesztés folytatásával. Másrészt a vármegyei identitás és társadalmi kohézió erősítése a közösségek kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztésével, a közösségi szerepvállalás és a térséghez való kötődés erősítésével.

A projekt célterülete Fejér vármegye – a Fenntartható városfejlesztés célterület alá tartozó városok, Székesfehérvár, Dunaújváros, Mór, valamint Gárdony kivételével –, ahol a projekt által érintett hátrányos helyzetű célcsoportok az idősek, gyermekek, fiatalok, nők, romák, mélyszegénységben élők. projekt tevékenységei előzetes vizsgálat alapján kerültek meghatározásra. A célcsoportokkal foglalkozó szervezetek a projekt munkacsoportba bevonásra kerültek, az ő javaslataik, valamint a lakossági igényfelmérés eredménye jelentős szerepet játszott a tevékenységek kiválasztásában. A tervezett programokba összesen 4550 fő hátrányos helyzetű lakos kerül bevonásra. Az elérendő célcsoport összhangban áll a Fejér megyei Esélyteremtő Paktumban meghatározott hátrányos helyzetű csoportokkal kiemelten a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élők, valamint a gyermekek és az idősek célcsoporti meghatározással, melyek megfelelnek az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben nevesített csoportoknak. A nők számára a tematikus tanácsadások, a Virtuális Egészségközpont Program, nordic walking kirándulások, közösségi rendezvények, programok jelenthetnek segítséget. A mélyszegénységben élők és romák számára a felzárkóztatást segítő előadások, prevenciók, települési rendezvények, digitális kompetenciafejlesztő tréningek jelentik a támogatást. A gyermekek számára legfontosabb események; zenés és táncos vármegyei közösségi események, népmese napok, közösségfejlesztő programok – tudatos életmódra nevelés és életmódváltás, továbbá közösségi és sportesemények szervezése ált. iskolás korosztálynak. Az ifjúság számára nyújtott programok, tevékenység a fiatalok foglalkoztathatóságának elősegítése, drogérzékenységi kutatás. A nyugdíjas korosztály részére az idős korúaknak szervezett tematikus (nordic walking) kirándulások, azokhoz való eljutás segítése, valamint digitális kompetenciafejlesztő programok és tréningek.

A projekt megvalósítási időszaka: 2025.01.06. – 2027.08.31.

TOP_PLUSZ-6.1.4-23-FE2-2024-00001 projekt

A Fejér Vármegyei Önkormányzat „Fejér vármegye komplex aktív turisztikai fejlesztése – Mezőföld térség” című projektjének megvalósítására 529 912 578 Ft összegű támogatásban részesült a TOP Plusz keretéből.

A Projekt rész céljai:

- A fejlesztés célja, hogy a térségben biztonságosan kerékpározható nyomvonal jöjjön létre, amely egy változatos hétvégi programot kínál, melyben természeti és kulturális látnivaló egyaránt szerepel. A tájékoztató és iránymutató táblákkal ellátott útvonalon a turisták kényelmét fedett pihenőhelyek és kerékpártárolók, biztonságát pedig az útvonal mentén elhelyezett szervizpontok biztosítják.
- A Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetséggel szakmai együttműködés keretében táblázási terv készül, majd annak alapján iránymutató táblák kihelyezése történik meg a kerékpározható útvonalakon közlekedő turisták tájékozódásának megkönnyítésére.
- A Sárvízen és a Nádor csatornán olyan egyedülálló vízitúra hálózat jön létre, amely kényelmes és biztonságos vízre szálló helyekből és pihenőhelyekből áll. Ezek a helyszínek fél és egy napos kenuutak és SUP túrák kiindulópontjai lesznek.
- Kiválóan kiegészítve a térségben tett kerékpártúrákat, lehetővé téve, hogy a „Hajóval Gorsiumba” szolgáltatás keretében eljuthassanak Szabadbattyán vasútállomásról a gorsiumi régészeti bemutatóhelyhez (hajovalgorsiumba.hu).
- Létrejön a Sió mentén egy kerékpáros és vízitúra megállóhely (Mezőkomárom).
- A Nádor-csatorna mentén létrejön egy vízitúra-útvonal (Sárszentmihály, Szabadbattyán, Tác, Aba, Sáregres-Rétszilas, Cece, Vajta) vízreszálló helyekkel, fedett kerékpáros és vízitúra megállóhelyekkel.
- Egy kerékpáros túraközpont és tematikus játszótér Tác-Gorsium régészeti bemutatóhelyénél.
- A kerékpáros forgalmat két helyszínen is telepített forgalomszámláló monitorozza: Aba településnél a Nádor-csatorna hídjánál és Tác-Gorsiumnál a római kori leleteket bemutató múzeumhoz vezető kerékpárútnál.

A projekt megvalósítási időszaka: 2025.03.01. – 2028.03.31.

TOP_PLUSZ-6.1.4-23-FE2-2024-00002 projekt

A Fejér Vármegyei Önkormányzat „Fejér vármegye komplex aktív turisztikai fejlesztése – Pannónia Szíve térség” című projektjének megvalósítására 684 994 312 Ft összegű támogatásban részesült a TOP Plusz keretéből.

Fejér vármegye legnépszerűbb kerékpártúra útvonala a Budapest-Balaton kerékpártúra és az ehhez szervesen kapcsolódó Velencei-tó kör. Ezeken az útvonalakon nyáron már tekintélyes forgalom zajlik, így megjelent a társadalmi igény arra, hogy növeljük a tó körül a megállóhelyek számát és fejlesszük azok szolgáltatásait. A kombinált kerékpártúra/vízitúra megálló pontokat kihasználva a Velencei-tavon szervezhetők olyan aktív túra élménycsomagok is, amelyek nem csak egy túratípust kínálnak, hanem sokkal szélesebb spektrumú kalanddal kecsegtetnek.

A Vértesben a terepkerékpárosok számára eddig csak kevés szolgáltatás volt elérhető, ezért is kínál hiánypótló beruházást a két terepkerékpáros túrakiszpont Kőhányáspusztán és Vérteskozmán, amely a viszontagságos időjárás esetén is kiváló menedéket kínál, hiszen ősztől tavaszig fűthető, zárható. A kerékpárosok Etyeken, Csákváron és Óbarok-Nagyegyházán tájékozódhatnak az információs táblákról, utóbbi helyszínen pedig komplex megállóhely szolgáltatást vehetnek igénybe. Bicskén a Lajtha-háznál vonzó turisztikai desztinációja egészül ki kerékpárosoknak szóló szolgáltatásokkal a fejlesztés nyomán.

A projekt célja Fejér vármegyében több napos, különféle aktív turisztikai túratípust kombináló, komplex élménycsomagban elérhetővé tévő útvonalhálózatok kialakítása a Velencei-tó és a Vértes hegység között. A fejlesztési helyszínek egymással kapcsolódó, hálózatban működő, egységes arculattal rendelkező és közös kommunikációval és marketinggel népszerűsített útvonalakat alkotnak, melyek fejlesztési elképzeléseit már a tervezés során magas minőséget képviselő és Fejér vármegye értékeinek megőrzését és bemutatását szolgáló térségi arculat köré rendezzük és tárjuk a nagyközönség elé.

A fejlesztés a Velencei-tavat körbe kerékpározók számára kínál hiánypótló szolgáltatásokat a parkolóknak és mosdóknak köszönhetően, amelyet a vízitúrázók is használhatnak. Emellett a kerékpáros túrázók számára is két helyszínen jönnek létre kényelmi szolgáltatások, növelve azok kényelmét, akik a Vértes erdeiben túráznak – de a gyalogtúrázók is megpihenhetnek az új szolgáltatásként létrejövő, négy évszakos, fedett és fűthető pihenőhelyeken.

A projekt megvalósítási időszaka: 2025.03.01. – 2028.03.31.

TOP_PLUSZ-6.1.4-23-FE1-2024-00001 projekt

A Fejér Vármegyei Önkormányzat „Fejér vármegye komplex aktív turisztikai fejlesztése – Duna-mente térség” című projektjének megvalósítására 607 353 400 Ft összegű támogatási kérelmet nyújtott be a TOP_Plus-6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése konstrukció keretére.

Az aktív turisztikai útvonal-fejlesztés fejlesztés célja, hogy biztonságos és könnyen elérhető vízitúra és kerékpártúra megállóhelyek hálózata jöjjön létre a Duna folyam Fejér vármegyei szakaszán. A Dunán történő vízitúrázás feltételeinek biztosításához szükség van színvonalas és biztonságos vízitúra megállóhelyekre. A megállóhelyek a vízitúrák kiinduló, pihenő vagy végpontjaiként funkcionálnak, a fejlesztési helyszíneken kialakításra kerülnek a biztonságos vízre szállás és kikötés feltételei, azaz a vízitúrázók számára használható, alacsony profilú úszóművek és stégek (2 db), melyekre könnyen kiszállhatnak vagy vízre szállhatnak kajakkal, kenuval és SUP deszkával is.

A vízreszállóhelyek mellett található fedett pihenőhelyek (4 db) megóvják a vízitúrázókat a viszontagságos időjárási körülményektől, a hajótároló pedig alkalmas a vízitúra eszközök őrzésére, amíg megszakítják túrájukat városnézés, vásárlás, strandolás vagy szállásslátogatás és vendéglátás igénybevétele céljából.

A megállóhelyeken magyar és angol nyelvű, térképpel ellátott táblák segítik a vízi túrázók tájékoztatását. Felhívják a figyelmet a Hajózási szabályzatban meghatározott, a vízi közlekedésre és a viharjelzésre vonatkozó tudnivalókra, illetve természeti környezet megővésének fontosságára. A táblák szövege bemutatja a Duna élővilágát és kulturális, természeti értékeit.

Fejér vármegye legnépszerűbb kerékpártúrája a Budapest-Balaton kerékpártúra és az ehhez szervesen kapcsolódó Velencei-tó kör. Ezeken az útvonalakon nyáron már tekintélyes forgalom zajlik, így megjelent a társadalmi igény arra, hogy tehermentesítsük ezeket a helyszíneket. Az Atlanti-óceántól a Duna mentén haladó EuroVelo 6 hosszú távú túraútvonal a Duna mentén halad, de a túrázók gyakran igényelnek alternatív útvonalakat, túratípus váltási lehetőségeket. A Dunán kínálgzó átkelési lehetőségeket kihasználva (Ercsi-Szigetújfalu, Adony-Lórév) a kerékpáros túrázók a dunántúli oldalon is kerekeshetnek, útba ejtve a fejlesztésből érintett megállópontokat.

A kombinált kerékpártúra/vízitúra megállópontokat kihasználva a Duna mentén szervezhetők olyan aktív túra élménycsomagok is, amelyek nem csak egy túratípust kínálnak, hanem sokkal szélesebb spektrumú kalanddal kecsegtetnek – a folyásirányban tett kenu vagy kajaktúra (pl. Ercsi-Kulcs-Rácalmás) után túratípus váltást követően kerékpárral térhetünk vissza kiindulópontunkra, vagy épp a Rácalmási-szigetet kerülhetjük meg kajakkal, majd a megállóponton gyalogszerre váltva járhatjuk be a felújított tanösvényt (több túratípust kiszolgáló fejlesztett helyszínek száma 4 db).

A stégek elhelyezését kiválthatja a kifejezetten az aktív szabadidő kedvelői, azaz a vízi túrázók által használt sólya vagy lépcsőzetes part kiépítése, amely szintén a kikötés vagy a vízre szállás feltételeit teremti meg. Emellett a túrázók mosdót és fedett pihenőhelyet, valamint lehetőség szerint zárható hajótárolót találnak a fejlesztési helyszíneken. A szabadstrandokon kialakított vízre szálló helyek fontos előnye, hogy megelőzi a strandolók és a vízitúrázók közti konfliktusok kialakulását.

Az aktív turisztikai fejlesztés mellett a biztonsági szempontok sem elhanyagolhatók. A biztonságos kikötésben az előre ismertett helyszíneken lévő, vízitúrázók által is használható kikötési pontok sokat segíthetnek, ezzel is a vízen tartózkodók épségét szolgálva, a vízi túrázók számára biztos kikötőpontot kínálva.

A projekt megvalósításának tervezett időtartama 37 hónap.

TOP_PLUSZ-6.1.4-23-FE1-2024-00002 projekt

A Fejér Vármegyei Önkormányzat „Fejér vármegye komplex aktív turisztikai fejlesztése - Bakony-Vértes térség” című projektjének megvalósítására 603 820 260 Ft összegű támogatási kérelmet nyújtott be a TOP_Plusz-6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése konstrukció keretére.

Fejér vármegye természeti látnivalói kiváló lehetőséget biztosítanak az aktív turizmus számára. A főváros, a Balaton és a Bakony közelsége számos országos hálózathoz történő kapcsolódási lehetőséget kínál, de a sűrű erdővel borított középhegységek, a Vértes, és a Bakony, önmagában is jelentős aktív turisztikai hálózatfejlesztési lehetőséget rejtenek.

A vármegyében több napos, különféle aktív turisztikai túratípust kombináló, a természeti és gasztronómiai értéket felfedező komplex élménycsomagban elérhetővé tévő ajánlatok kínálatát alapozzák meg a tervezett infrastruktúra fejlesztések. Az egymással kapcsolódó, hálózatban működő, egységes arculattal rendelkező és közös kommunikációval és marketinggel népszerűsített helyszínek hálózatában lehetőség nyílik a túratípus váltási lehetőségek kihasználásával bejárni a vármegye legszebb természeti tájait.

A Vértes és a Bakony között aktív turisztikai kapcsolatot képező beruházás kapcsolódik a Kincsestáj kerékpárút fejlesztést kiegészítő pusztavámi helyszínen történő beruházás. A Bakony felé vezető aszfaltozott erdei utak pedig vonzó kerékpártúra lehetőségeket kínálnak – ehhez a nyomvonalhoz kapcsolódnak a bakonycsernyei, balinkai, csákberényi és bodajki fejlesztési helyszínek. A kerékpározható útvonal mentén elhelyezett belépési ponton kialakított parkoló, illetve a fedett kerékpáros pihenőhelyek, szervízoszlopok, fedett közösségi terek mind a térségben gyalogtúrázó és kerékpártúrázók kényelmét növelik.

A turisták tájékoztatását és a Fejér vármegyében található aktív turisztikai útvonalhálózatok bemutatását szolgáló online és offline módon megjelenítő kommunikációs felület, weboldal, kiadványok és navigációs eszközök kapcsolják össze a Fejér vármegyében történő fejlesztéseket, a közös marketing kommunikáció és a tájékoztató és útbaigazító táblákon megjelenő egységes arculat pedig jól felismerhetővé és magas színvonalúvá teszik a fejlesztéseket.

A projekt megvalósításának tervezett időtartama 37 hónap.

VIII. Egyéb területfejlesztési feladatok

Versenyképes Járások Program

A vidéki Magyarország élhetőségének és népességmegtartásának támogatása, a városok és községek kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítása, valamint a települések közötti térségi együttműködések ösztönzése érdekében Magyarország Kormánya Versenyképes Járások Programot indított. A Versenyképes Járások Program megvalósításának kérdéseiről szóló 1446/2024. (XII. 30.) Korm. határozat értelmében a Programot a közigazgatási és területfejlesztési miniszter irányítja, a Program forrását a XXV. Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 8. Területfejlesztési Alap biztosítja.

A Program kiemelt célja, hogy a járásek szempontjából jelentős, több település helyzetét javító, illetve az adott járás lakosságának minél nagyobb hányadát érintő fejlesztések támogatásával ösztönözze a térségi és települési együttműködések, megteremtse a párbeszédet a járásek települései között annak érdekében, hogy közös céljaikat minél hatékonyabban valósítsák meg.

A Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Felhívást tesz közzé a települési önkormányzatok részére a térségi kihatású, de legalább több települést, illetve azok lakosságát érintő fejlesztéssel, működéssel vagy mindkettővel összefüggő fejlesztési igények benyújtására, egyidejűleg a Program keretében történő későbbi költségvetési támogatások nyújtásának előkészítése érdekében. A benyújtásra kerülő fejlesztési igények összegyűjtése és megismerése azt a célt szolgálja, hogy a Támogató felmérje, a települési önkormányzatok körében milyen javaslatok merülnek fel az adott járásban szükséges fejlesztések vonatkozásában.

A Program végrehajtására a Versenyképes Járásek Program végrehajtási rendszeréről szóló 2/2025. (II.28.) KTM rendeletben foglaltak az irányadóak. A rendelet értelmében a benyújtott fejlesztési igényeket az érintett járásekban véleményező, javaslattevő testületként létrehozott Járási Fejlesztési Fórum tárgyalja meg, és a fejlesztési igények tekintetében javaslatot tesz a miniszternek azok támogatására, valamint az egyes fejlesztési igények támogatásának mértékére vonatkozóan. A Fórum elnöke a vármegyei közgyűlés elnöke. Amennyiben a járás székhelye megyei jogú város, a vármegyei közgyűlés elnöke mellett a Fórum társelnöki feladatait a megyei jogú város polgármestere látja el.

Az adott járást érintő fejlesztési igényeket a járás tekintetében területileg illetékes főispánhoz kell benyújtani, aki ellenőrzi a benyújtási jogosultságot, és annak megállapítása esetén az általa jelzett határidőig a fejlesztési igényről kikéri a vármegyei közgyűlés elnökének véleményét. vármegyei közgyűlés elnöke a fejlesztési igény tekintetében a benyújtótól szükség szerint javítást, kiegészítést kérhet, amelynek teljesítése esetén erről haladéktalanul értesíti a területileg illetékes főispánt.

A benyújtott fejlesztési igények vizsgálatára a területfejlesztésről szóló jogszabályokban, az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióban, továbbá a vármegyei területfejlesztési koncepcióban és programban, illetve a kiemelt térségek fejlesztési programjaiban foglalt célkitűzésekhez való illeszkedésük alapján kerül sor, figyelembe véve a fejlesztési igény

- a) közcélú jellegét;
- b) több települést érintő, járási, térségi, vármegyei hatását és
- c) a település együttműködésén alapuló jellegét.

A vármegyei közgyűlés elnöke a fentieken túl egyéb szempontokat is megvizsgálhat, amelyeket előterjesztésében bemutathat a Fórum részére.

A vármegyei közgyűlés elnöke a beérkezett fejlesztési igények és a fenti szempontok alapján a járási keret kétszerese mértékéig indokolással ellátott előterjesztés formájában javaslatot tesz a járás egésze szempontjából legszükségesebbnek tartott fejlesztési igényekre, továbbá az ütemezett fejlesztési igények esetében azok egyes ütemeire, valamint az egyes fejlesztési igények támogatásának mértékére vonatkozóan, majd ezt az általa véleményezett összes fejlesztési igénnyel együtt megküldi a főispánnak.

A Fejér Vármegyei Területfejlesztési Konzultációs Fórum

A Területfejlesztési törvény a vármegyei területfejlesztési konzultációs fórumok kötelező működtetésére vonatkozóan nem tartalmaz rendelkezést, ezért a Fejér Vármegyei Területfejlesztési Konzultációs Fórumra vonatkozóan 2012. március 13. napján létrejött együttműködési megállapodást a Fejér Vármegyei Önkormányzat és a vármegye két megyei jogú városának önkormányzata megszüntette.

Bár 2024. január 1-től nincs jogszabályi kötelezettség a konzultációs fórumok fenntartására és további működtetésére, azonban a 2012. év óta fennálló sikeres és eredményes együttműködésre tekintettel Felek az együttműködésüket fenn kívánják tartani, így 2024. május 1. napjával ismételten létrehozták a Fejér Vármegyei Területfejlesztési Konzultációs Fórumot, amely előzetesen állást foglal a vármegyei közgyűlés - Területfejlesztési törvény szerinti - területfejlesztést érintő ügyeiben, így a területfejlesztés tervezésével, a területfejlesztési programok végrehajtásával, a területrendezéssel összefüggő feladatok vonatkozásában. Az erre vonatkozó új Együttműködési Megállapodás 2024. július 3-án vált hatályossá.

Vidékfejlesztési feladatok

A Területfejlesztési törvény hatályos rendelkezései alapján a vármegyei önkormányzatnak várhatóan továbbra is feladata lesz a vármegyei LEADER csoportok által a 2028-2034 időszakra elkészítendő **helyi fejlesztési stratégiáinak (HFS) véleményezése**.

Fontos feladat lesz emellett az új területi operatív program – amennyiben lesz ilyen – és az új Vidékfejlesztési Program helyi gazdaságfejlesztést célzó beavatkozásai tervezésének és végrehajtásának **koordinációja**.

Véleményezési feladatok

A 2024-2029-es gazdasági program időszakában fontos vármegyei önkormányzati feladat lesz a vármegyei települések településterveinek a véleményezése „a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet alapján. Amennyiben az Uniós projektekhez kapcsolódóan megmarad a Fenntartható városfejlesztési eszköz, akkor a megyei jogú városok/járasközpontok fenntartható városfejlesztési stratégiájára (FVS) is kiterjed a véleményezési feladatkör. Nagy figyelmet kell fordítani a 2028-2034-es időszakra vonatkozó operatív program és szakágazati tervek vármegyei fejlesztéspolitikai szempontok szerinti véleményezésére is.

A Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács működéséhez kapcsolódó feladatok ellátása

A Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács (a továbbiakban: VVVTFT) újjáalakulása a Fejér és Komárom-Esztergom Vármegyei Önkormányzatok Közgyűléseinek 2012. március 29-i határozatai alapján történt meg.

A VVVTFT munkaszervezeti feladatait is a Fejér Vármegyei Önkormányzati Hivatal látja el.

A Tanács munkáját támogatja Tessely Zoltán országgyűlési képviselő, Pannónia Szíve és a Velencei-tó területfejlesztéséért felelős miniszterelnöki biztosa.

A VVVTFT a Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a tevékenysége során különösen kiemelt figyelmet fordít:

- a) a Velencei-tó és térsége, valamint a további érintett területek fejlesztését lehetővé tevő nemzetközi és hazai erőforrások feltárására;
- b) a térség turisztikai fogadóképességének növelésére, új turisztikai projektek megvalósításának segítésére;
- c) a térségben élők életfeltételeinek javítására, munkához jutásának elősegítésére és a térségek jövedelemtermelésének előmozdítására;
- d) az épített és természeti környezet fejlesztésének a fenntartható fejlődés elveivel való megfelelő összhangjának megteremtésére, az értékek védelme megőrzésének szem előtt tartásával;
- e) a közúti- és vízi közlekedés, a kerékpárutak, turistautak fenntartásának és fejlesztésének előmozdítására, elősegítésére.

2013-tól a Tanács működési területén **számos, jelentős fejlesztést valósított meg, illetve vett részt azok létrehozásában, előkészítésében** (EU-s, valamint kormányzati támogatás segítségével), mint pl.

- a) Velencei-tó körüli kerékpárút fejlesztések,
- b) Velence, Bence-hegyi kilátó terveztetésében részvétel,
- c) a **Pannónia Szíve program** megvalósítása több ütemben:
 - Bicske-Tarján települések közötti kerékpárút építése
 - Etyek gasztrosétány, új településközpont létrehozása és kapcsolódó közműfejlesztések
 - Vereb-Vál-Gyúró-Etyek közötti új úthálózati elem létesítésének előkészítése
 - Velencei-tavi partfal-rekonstrukciós projektben való részvétel,

További projektek megvalósítása jelenleg is folyik, illetve az elkövetkező időszakban jelentős feladatot ad a VVVTFT munkaszervezetének.

Pannónia Szíve fejlesztések III. üteme

Az 1347/2018.(VII.26.) Korm. határozat fejlesztési forrást biztosított a VVVTFT részére összesen **585 millió Ft** értékben öt projektekhez, melyek közül az alábbi megvalósítása jelenleg is tart.

Tarján – Héreg – Nyergesújfalu – Bajót (Péliföldszentkereszt) közötti kerékpárút nyomvonalának előkészítő munkái keretén belül elkészültek az egyesített (engedélyezési és kiviteli) tervek. A véglegesített építési engedély hosszabbítási eljárása folyamatban van.

Az esetleges további forrás biztosításával, ezen tervek felhasználásával megvalósulhat a mintegy 26,2 km hosszú kerékpárút, melynek során kb. 14-15 km új, kerékpárral bejárható, aszfaltburkolatú mezőgazdasági-erdészeti út építésére kerülhet sor.

Pannónia Szíve fejlesztések IV. üteme

A Kormány az **1740/2019. (XII. 19.)** határozatával döntött a **Váli Örökség turisztikai célú fejlesztéséről**, és egyúttal az együttműködő szervezetnek a BMSK Beruházási, Műszaki Fejlesztési, Sportüzemeltetési és Közbeszerzési Zrt-t jelölte ki. Ezt a feladatot 2023. január 1. napjától az Építési és Közlekedési Minisztérium (továbbiakban: ÉKM) jogutódként vette át. A Korm. határozat értelmében együttműködési megállapodás került aláírásra együttműködő szervezatként az ÉKM-mel, 2023. augusztus 2-án. A Korm. határozat – két ütemben, 2020. május és 2020. szeptember 15. – **1.412.476.000 Ft** hozzárendelésével biztosítja annak előkészítését.

A fejlesztést Válon, a műemléki védettségű, jelenleg üresen álló, leromlott műszaki állapotú, azonban jelentős értékeket magába foglaló Ürményi-Dreher kastély jelenti. Jelen ütemben a kastély és a hozzá tartozó melléképületek és park, valamint a korábbi történeti állapotnak megfelelő ingatlanegyüttes hasznosításához, új funkcióval való kialakításához, a kastélypark minél teljesebb mértékű helyreállításához, az eredeti állapothoz közelítő nagyságrendűvé való visszaalakításához szükséges kutatási, tervezési munkák elvégzése, és a beruházások megvalósítását célzó feltételes közbeszerzési eljárások lefolytatása szükséges. A megfelelő tervező szervezet kiválasztása érdekében szükséges uniós, nyílt közbeszerzési eljárás első alkalommal 2020-ban és 2022-ben lefolytatásra került, melyek eredménytelenül zárultak.

Az ÉKM a járulékos közbeszerzési szolgáltatások ellátására Megbízási szerződést készített elő. Ennek értelmében VVVTFT megbízza az ÉKM-t a „Váli Ürményi-Dreher-kastély tervezése” tárgyú közbeszerzési eljárás teljes körű lebonyolításával (a közbeszerzési dokumentumok – kivétel a megbízó által biztosított dokumentumok – elkészítésétől az eljárás eredményéről szóló tájékoztató hirdetmény feladásáig).

A fenti célok megvalósításának sikeres lebonyolítása érdekében az újabb közbeszerzési eljárás kiírását megelőzően a „Váli örökség fejlesztését megalapozó Műszaki Előkészítő Tanulmány összeállítása” elkészült 2024. február 29-én.

Ennek keretében a szükséges tervi munkarészek összeállításával megtörténhet a tervezési program rögzítése, az érintett területek használatának, megközelítésének módja, a majdani kiállításokra vonatkozó elemek, valamint további adatok összegyűjtése, különös tekintettel a tervezési közbeszerzés becsült értékének meghatározására.

Pannónia Szíve fejlesztések V. üteme

Az **1219/2021. (IV. 29.) Korm. határozat** a „**Velencei-tavi partfal komplex fenntartható rehabilitációja**” projekthez kapcsolódó fejlesztésekhez biztosította a szükséges forrást.

A határozat alapján két fejlesztés megvalósítását irányozták elő:

1. A rendezett tóhasználat feltételeinek megteremtése és a csónakkikötők vendégmólóinak újjáépítése

2023. évben valamennyi vendégmóló (9 helyszínen, teljes hossza 1 537 fm) a konzorciumi tag Országos Vízügyi Főigazgatóság (a továbbiakban: OVF) beruházásában elkészült és ünnepélyes átadására is sor került.

A konzorciumnak (VVVTFT, OVF és a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság), illetve az érintett önkormányzatoknak Gárdony, Velence, Sukoró és a Máltai Szeretetszolgálatnak együttműködési megállapodásban szükséges rögzítenie a támogatói okiratban foglaltak szerint a megvalósítási, valamint a fenntartási időszak alatti feladatok ellátását, melyek megkötése folyamatban van.

2. Közforgalmú kikötők hajózásra alkalmassá tétele

A projekt részét képezte 5 db közforgalmú hajókikötő létesítése Agárd, Gárdony, Velence, Sukoró, Pákozd települések közigazgatási területén. A korábban elkészített tervek, valamint a szükséges engedélyek alapján a kivitelezési munkák (parti létesítmények – vizesblokkok, parkolók; elektromos munkák – közvilágítás, hajók elektromos töltői; valamint hajózási és kikötői létesítmények) befejeződtek, a műszaki átadás-átvételi eljárás megtörtént.

A munkák elvégzése után az érintett önkormányzatoknak a Támogatói okiratban foglaltak értelmében a fenntartási időszak alatti feladatok ellátását jegyzőkönyv kíséretében, térítésmentesen kerültek tulajdonába a végrehajtott fejlesztések.

A használatbavételi engedély kérelmek hajózási hatósághoz történő benyújtását követően négy közforgalmú kikötő, Pákozd, Agárd, Gárdony-Határárki és Sukoró esetében a használatbavételi engedély kiadásra került.

A Velence Déli-kanyari kikötő rendelkezik érvényes kikötői engedéllyel, a hajózási hatóság a beadott megvalósulási dokumentáció alapján tudomásul vette a fejlesztési, felújítási munkákat és a hatósági adatnyilvántartásában rögzítette azokat.

Pannónia Szíve fejlesztések VI. üteme

A Fiatalokért Központ kialakításához szükséges intézkedésekről szóló **1868/2021. (XII. 3.)** számú Korm. határozat alapján a Sukoró Község közigazgatási területén található szabadstrand közműfejlesztése valósulhat meg.

A Velencei-tó egyetlen, mindenki által, akadály nélkül megközelíthető területe az északi parton, Sukorón található.

A lehetséges fejlesztés tulajdoni viszonyai ingatlanonként, hrsz.:

- Magyar Állam tulajdonában áll az ingatlan-nyilvántartás szerinti Sukoró külterület: 018/1, 019/1, 019/13, 022/2, 022/3, 022/4, 022/5, 022/7, 022/8, 022/10, 022/11, 022/13, 022/14, 026/1, 026/2, 026/3, 026/4, 026/5, 030/5, 030/6,
- Sukoró Község Önkormányzata tulajdonában áll az ingatlan-nyilvántartás szerinti Sukoró külterület: 021/13, 021/15, 024/5, 029/2, 030/29, 030/30, 032/5, 038/5, 039, 044, 045,
- a VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zártkörűen Működő Részvénytársaság tulajdonában álló, az ingatlan-nyilvántartás szerinti Sukoró külterület 030/28 helyrajzi számú területek.

A 022/4 és a 022/5 hrsz.-ú területeken a korábbi kisebb mértékű, alacsony komfortfokozatú és közművesítéssel rendelkező fejlesztések az idők során karbantartás hiánya, valamint rongálások miatt tönkrementek. A szabad strandi igények kiszolgálására utcabútorokat, játszóteret, spirál alaprajzú szabadtéri fém öltözőket, illetve mosdókat, vízöblítésű illemhelyeket, szabadtéri zuhanyzókat, valamint gépkocsi parkolót, szükséges kialakítani és az ezeket kiszolgáló közművek fejlesztésére lenne szükség.

A fejlesztés részfeladatai:

1. **Felvonulás, telephely, őrzés:** Gépek, eszközök, stb. mozgatása helyszínre és telephelyre. Felvonulási terület, telephely kialakítása, konténerek telepítésével. A munkaterület, telephely őrzése a kivitelezés teljes idejére.
2. **Ivóvíz bekötés:** A gerincvezetékéről leágazás, a fix, és ideiglenes létesítmények kiszolgálására. Nyomásfokozó telepítése a meglévő vezetékre a megnövekedett igény kielégítésére.
3. **Ivóvíz gerincvezeték kiépítése mobilházakhoz, 2db tűzcsap:** 250 m DN63 KPE gerincvezeték, és 2 db tűzcsap kiépítése.
4. **Ivóvíz vezeték kiépítése ivóutakkal, süllyesztett kerti csapokkal:** A szabadstrand vendégei számára ivóutak, a terület öntözéséhez süllyesztett kerti csapok, és az ezeket ellátó vezeték kiépítése.
5. **Szennyvíz nyomóvezeték kiépítése:** A területen üzemelő ideiglenes és állandó szociális létesítményeket kiszolgáló nyomott szennyvízvezeték kiépítése 3500 m hosszúságban.
6. **Szennyvíz gerincvezeték kiépítése:** 250 m DN160 gerincvezeték létesítése.
7. **Épület (WC, zuhanyzó, öltöző):** 100 m² állandó szociális funkciók ellátására szolgáló épület a szabadstrand komfortjának növelésére, az alábbi tartalommal: 10 db női WC, 5 db férfi WC, 5 db piszoár, 10 db hidegvizes zuhany, 2 db öltöző fülke, 1 db zárható helyiség a kikötő térfigyelő rendszerének kiszolgálására).
8. **Elektromos ellátás kiépítése:** kb. 2000 m földkábel kiépítése, transzformátor-állomás kapacitásának esetleges felbővítése, amennyiben jelenlegi állapotában nem elégséges az új átemelők energiaigényének kiszolgálására.
9. **Közüvilágítás kiépítése a parti sétányon:** A szabadstrand parti sétányának kivilágítása 800 m hosszúságban, 6 m magas kandeláberekkel, LED világítótestekkel.
10. **Közüvilágítás kiépítése a kikötőben:** A kikötő partvonalának kivilágítása 400 m hosszúságban, 6 m magas kandeláberekkel, LED világítótestekkel.
11. **Optikai kábel kiépítése és térfigyelő rendszer kiépítése a kikötőben:** A megfelelő infrastruktúra kialakításához az M7-es utópálya mellett lévő gerincoptikai hálózathoz csatlakozás 2000 m hosszúságban. A kikötő partvonalának térfigyelő kamerarendszerének kiépítése 400 m hosszúságban (40 db nagylátószögű, nagy felbontású, éjjel látó kamera, és 5 db mozgatható, zoomolható, nagy felbontású, éjjel látó kamera, WIFI összeköttetéssel), saját oszlopokon. Ennek kiszolgálására WIFI vevő, szerver és adat továbbítás lehetősége az önkormányzathoz (irányított WIFI vagy mikrohullámú kapcsolattal – szolgáltató függő).

12. Parti sétány fejlesztése: Az evezős pálya partvonalát megelőző ívben.

13. A teljes terület tereprendezése, vízelvezetés: A terület jelen állapotában láthatóan több-kevesebb sikerrel, de el tudnak folyni a felszíni vizek. Amennyiben a terület több helyen átépítésre kerül (murvázott, füvesített felületek, parkoló), akkor a megemelkedett nívóhoz igazodva az időszakosan pangó csapadékvíz nem megengedhető a területen. Ennek biztosítására szükséges a teljes terület esésviszonyainak felülvizsgálata, a felület profilozása, és a csapadék elvezetése akár a tóba, akár szikkasztó árkokba. Ez a keret a parkoló környezetvédelmileg kielégítő kialakítására nem vonatkozik.

14. Füvesítés a 022/5 és a 022/4 hrsz.-ú területen: A terep rendezése és a növényzet eltakarítása után 15 cm termőföld terítése és gépi füvesítés, utókezelés és első kaszálás kb. 27 000 m²-en.

15. Murvás parkoló 50 autó részére: A terep rendezése és a növényzet eltakarítása után geotextil és georács terítése, majd 20 cm jól tömöríthető zúzottkő beépítése. A helyi talaj jelentős részben a meder kotrásából származó iszap, aminek a teherbírása nagyon rossz, ezért szükséges a georácsos, és tömöríthető murvás alapozás. Amennyiben az élővíz védelme szempontjából előírják a parkoló olajfogókkal történő felszerelését, akkor az csak szilárd burkolat mellett oldható meg. Az 1800 m² parkoló aszfalttal történő burkolását, a csapadék gyűjtését és az olajfogók telepítésével is kalkulálni kell.

16. 2x iskolázott fák telepítése: 100 db, 12-15 cm törzsmérőjű lombos fa (platán) ültetését tartalmazza.

17. Kerékpárút építése: A Fehér Holló utca és a Fehérvári út közötti kerékpárút kialakítása 500 m hosszú nyomvonalon.

18. Meglévő önkormányzati út szélesítése: A Fehér Holló utca parti úttól történő kiszélesítése 500 m hosszon a megnövekedő forgalom miatt.

19. Tóparti út igény szerinti szélesítése, felújítása: A meglévő tóparti út a megnövekedő forgalomhoz igazodó legalább 2*3m szelességűre szélesítése, járda kialakítása, teherbíró kopórétteg kialakítása kb. 2500m hosszúságban.

20. Játsszótér, padok, szemetesek, öltözők építése: 1 db EU konform játszótér, 20 db pad, 40 db szemetgyűjtő edény és 5 db öltöző fülke (csigavonal alaprajzú strand öltöző) telepítése.

21. Feltárási út építése: A parti úttól a szabad strandig kb. 700 m hosszúságban

A fejlesztés ütemezése:

Fejlesztés megnevezése	becsült mennyiség	Ütem
Fel- és levonulás, telephely, őrzés	1 db	I.
Ivóvíz bekötés	20 m	
Ivóvíz vezeték kiépítése ivókúttal, kerti csappal	600 m	

Fejlesztés megnevezése	becsült mennyiség	Ütem
Szennyvíz nyomóvezeték kiépítése	3500 m	
Szennyvíz gerincvezeték	250 m	
Épület (WC, zuhanyzó, öltöző)	100 m ²	
Elekromos ellátás kiépítése	1 db	
Közvilágítás kiépítése a parti sétányon	800 m	
Optikai kábel kiépítése az M7 autópálya és az épület között	2000 m	
Térfigyelő rendszer kiépítése	1 db	
Parti sétány fejlesztése az evezős pálya partvonalát megelőző ívben	230 m	II.
A teljes terület tereprendezése, vízelvezetés	170000 m ²	
Fűvesítés a 022/4 és a 022/5 hrsz.-ú területen	27000 m ²	
Murvás parkoló 50 autó részére	1800 m ²	
2x iskolázott fák telepítése	100 db	
Kerékpárút építés	500 m	
Játszótér, padok, szemetesek, öltözőfülke építése	1 db 20 db 40 db 5 db	
Meglévő önkormányzati kezelésben lévő út szélesítése	500 m	
Tóparti út igény szerinti szélesítése, felújítása	2500 m	
Feltároló út építése	700 m	

Ezen feladatok elvégzését, a szükséges tervek elkészítésére és a kivitelezésre a Korm. határozat **2.000.000.000 Ft** hozzárendelésével biztosítja. A VVVTFT támogatási szerződéssel még a tárgykörben nem rendelkezik.

VVVTFT stratégiai tervdokumentumainak megújítása

A Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács 8/2025. (II. 13.) határozatával fogadta el a térség előzetesnek tekinthető Területfejlesztési Konceptiója, Programja és azok területi hatásvizsgálata egyeztetési változatát.

A koncepció és program készítésekor a 2021-2027 Uniós programozási időszak már félidejénél tart, így jelen tervek már érdemben nem tudják befolyásolni a térségi szereplők fejlesztési döntéseit az egyik legfontosabb forrás, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz esetében. Hatása feltehetően más területeken is csekély marad, hiszen az érintett vármegyei területfejlesztési dokumentumokat már elfogadták.

Ebben a helyzetben tervezői döntés lehetett volna az, hogy a dokumentumok már teljes egészében a 2027 utáni időszakra vonatkozzanak. Ez viszont a várható keretek ismerete nélkül nem volt járható út. Köztes megoldásként ezért a jelen tervek tartalmukat tekintve egyszerűsített formában készültek el azzal, hogy a kidolgozás alatt lévő, a területi tervezést szabályozó új Korm. rendelet hatályba lépését követően, a felülvizsgált Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióval (OFTK) és a 2028-2034 uniós ciklus célrendszerével összhangban tervezzük kidolgozni a részletesebb tervdokumentumokat, forrás biztosítása esetén.

Az előzetesnek tekinthető tervdokumentumok társadalmi egyeztetése 2025. március 11. – április 25. között zajlik. Ezt követően az észrevételekkel kiegészített dokumentum a tervezői válaszokkal együtt ismét a VVVTFT, illetve a szaktárca elé kerül jóváhagyásra.

IX. Területrendezési feladatok

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló többször módosított 1996. évi XXI. Törvényt felváltotta a Területfejlesztési törvény, amely részletesen meghatározza a vármegyei önkormányzatok területfejlesztési és vidékfejlesztési feladatait. Ennek keretében vármegyei területfejlesztési koncepció és program, a 2027. évig hatályos vármegyei területrendezési terv figyelembevételével készül. Ennek figyelembevételével területrendezési feladatkörében a vármegyei önkormányzat előzetesen véleményezi az országos, valamint a területét érintő területrendezési terveket. A tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről, észrevételeik figyelembevételével az érintett települési önkormányzatok és a megyei jogú városok önkormányzatának kötelező bevonásával. A koordinációs feladatkörében a vármegyei önkormányzat összehangolja a vidékfejlesztési stratégiákat és akciókat a vármegyét érintő területrendezési tervekkel. Konceptcionálisan összehangolja az illetékességi területéhez tartozó települések településrendezési terveinek kidolgozását a vármegyei területrendezési tervhez való illeszkedésük érdekében.

A vármegyei önkormányzat előzetesen véleményezi a vármegye településeinek településrendezési terveit, különösen a vármegyei területfejlesztési koncepcióhoz és programhoz való illeszkedésük, valamint a vármegyei területrendezési tervvel való összhang megteremtése érdekében.

A vármegyei területrendezési terv újabb felülvizsgálatára már nem kerül sor, annak tervrendszerből történő kivezetése 2027. június 30-ig megtörténik.

A magyar építészettről szóló 2023. évi C. törvény (a továbbiakban: Métv.) a vármegyei területrendezési terveket kivezeti a vármegyei önkormányzati főépítész jogintézményével együtt. Az önkormányzatnak továbbra is megmarad a jogköre a vármegyei adottságokon és fejlesztési igényeken alapuló egyedi övezetekre vonatkozó javaslattételre, és minden további tartalmi elem esetében lehetőség lesz állást foglalni, de a vármegyei önkormányzatok területrendezési terv készítéséhez kötődő feladatai megszűnnek. Viszont az Métv. létrehozta a főmérnöki szervezetrendszer. Ennek tagja a vármegyei önkormányzatnál kormányrendeletben meghatározott szakmai végzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkező köztisztviselő, a térségi főmérnök.

A térségi főmérnök koordinálja az önkormányzatokat érintő közlekedési- és közműfejlesztések megvalósítását, felügyeli a sajátos építmények - ide nem értve a honvédelmi és katonai, valamint nemzetbiztonsági célú és rendeltetésű építményeket - önkormányzati fenntartását, és segíti a települési önkormányzatokat településüzemeltetési feladataik ellátásában.

Az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepció felülvizsgálata 2026-2027-ben várható.

A jelenlegi önkormányzati ciklusban esedékes a Fejér vármegyei területfejlesztési koncepció és program kidolgozása és elfogadása.

X. Környezet-, természet- és klímavédelmi feladatok

Fejér vármegye számos különleges, egyedi természeti, táji értékkel, biodiverzitással rendelkezik (4 tájvédelmi körzet, 11 országos jelentőségű és 42 helyi jelentőségű természetvédelmi terület, 29 Natura 2000 terület, 1 Natúrpark, 3 erdőrezervátum, 2 Ramsari terület), melyek hosszú távú megóvása kiemelt jelentőségű feladat (pl. Velencei-tó, Velencei-hegység, Vértes, Keleti-Bakony, Gaja-szurdok, Váli-völgy, Sárrét, Sárvíz, Duna-menti térség stb.). Ennek érdekében – a jogszabályokban biztosított feladat- és hatáskörben, illetve a lehetőségek szerint önként vállalt tevékenységekkel- fontos elősegíteni az ehhez kapcsolódó környezet-, természet- és klímavédelmi szemléletformáló programok megvalósítását, az érintett szervezetek együttműködését, a gazdasági és környezetvédelmi szempontok hatékony összehangolását.

Az egyes vármegyei projektek tervezése, megvalósítása, valamint a szakági törvényekben az önkormányzat számára biztosított véleményező, javaslattevő, koordináló feladat- és hatáskör keretében is elő kell segíteni a vármegye környezeti állapotának megóvását, a természeti erőforrásai, táji értékei, élővilága és ökoszisztémái, biodiverzitása, ökológiai hálózata megőrzését, helyreállítását, az élőhelyek feldarabolódásának és a zöldterületek csökkenésének megelőzését, a fenntartható fejlődés biztosítását, ezáltal a lakosság életminőségének javítását.

A vármegyében kiemelt értéket képviselnek a felszíni, felszín alatti vízrendszer elemei és a vizes élőhelyek – pl. Velencei-tó, Duna és árterülete, Séd-Gaja-Nádor-Sárvíz vízrendszer, Váli-víz, Szent-László-patak, Sió, bakonyi karsztvíz stb., melyek vízkészletének, vízminőségének megóvása, a megfelelő vízellátás biztosítása kiemelt feladat – különös tekintettel a klímaváltozás miatt egyre gyakoribb szélsőséges időjárási jelenségek miatt kialakuló aszályokra, villámárvákra.

Ennek megfelelően kiemelt jelentősége van a csapadékvíz tározásának, hasznosításának, a természetes vízmegtartó megoldásoknak, a vármegye víztározóinak (pl. zámolyi, fehérvárcsurgói, pátkai stb.), a hatékony szennyvízkezelésnek és a tisztított szennyvíz megfelelő hasznosításának.

A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatósággal és más érintett szervezetekkel eddig is megvalósított hatékony együttműködés jövőbeni folytatásával, valamint a fenti célokat szolgáló projektek kidolgozásának és megvalósításának elősegítésével is hozzájárulhat a vármegye a Víz Keretirányelvben is rögzített fenti vízgazdálkodási célkitűzések eléréséhez.

A vármegyében található Mezőföld kiváló minőségű termőterületeket, valamint jelentős természeti, táji értékeket is hordoz (pl. gyepterületek, erdőterületek, löszvölgyek, rétek, kaszálók), ezért fontos feladat ezek hosszú távú megóvása érdekében az ökológiai tájgazdálkodás, agrárökológiai tevékenységek megvalósításának (Agro-ökológiai program), a mezőgazdasági, természet- és tájvédelmi szempontok hatékony összehangolásának elősegítése – ennek érdekében az ökológiai szemléletformálás, szemléletváltás szorgalmazása, a zöldmezős beruházások helyett a barnamezős beruházások ösztönzése, az aszály elleni intézkedések, hatékony csapadékvíz-hasznosítás.

A klímaváltozás negatív következményei Fejér vármegye területén is egyre erőteljesebben jelentkeznek, valamennyi szektor területén – pl. vízgazdálkodási, erdő- és mezőgazdasági, élelmiszeripari, lakossági szektor -, melyek csökkentése, ill. az alkalmazkodási képesség (adaptáció) javítása érdekében hatékony, összehangolt és szakmailag megfelelően, körültekintően megalapozott klímabarát megoldások kidolgozása és megvalósítása szükséges, melyek szorgalmazását elősegítheti a vármegyei önkormányzat - pl. a TOP Plusz felhívások révén is (pl. zöld- és kékfelületek növelése, faültetések, megújuló energiaforrások hasznosítási arányának növelése, az üvegházhatású gáz kibocsátás csökkentése, kerékpáros-, elektromos-, közösségi közlekedés feltételeinek elősegítése, energiahatékony megoldások terjesztése).

A klímavédelmi célkitűzések elérése, megvalósítása érdekében az önkormányzat 2018-ban elfogadta Fejér megye klímastratégiáját és létrehozta a Fejér megyei Éghajlatváltozási Platformot (különböző szervezetek, oktatási intézmények részvételével). A projekt lezárult, de a témakör fontosságára és aktualitására tekintettel javasolt folytatni, ill. továbbfejleszteni a jövőben is. Ehhez kapcsolódóan, az elfogadott TOP Plusz alapján a „Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás” címmel bekerült új konstrukció keretében az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodásra való felkészülést segítő beavatkozások támogathatóak, vármegyei koordinációval, mely indokolja a tématerület kiemelt eljárásrend szerinti megvalósítását (500 millió Ft).

A fenti klímavédelmi célokkal összhangban, Fejér vármegye levegőminőségének védelme érdekében is fontos cél többek között az energiahatékonyág és a zöldenergia-hasznosítás növelése, az elektromos, kerékpáros és közösségi közlekedés fejlesztése, a zöldhulladékok (avar és kerti hulladékok) hasznosítása (komposztálása) az elégetésük helyett, melyeket a települési önkormányzati rendelettervezetek véleményezése során (avar- és kerti hulladékok elégetéséről szóló települési rendeletek) és a TOP Plusz keretében is elősegíthet a vármegyei önkormányzat.

A vármegye természeti erőforrásainak takarékos, hosszú távon fenntartható hasznosítása érdekében fontos feladat a körforgásos gazdaság megvalósítása, a hulladékmennyiség csökkentése és hasznosítási arányának növelése, a zöldterületek megtartása érdekében a zöldmezős beruházások helyett a barnamezős beruházások megvalósításának szorgalmazása, a szennyezett területek kármentesítésének elősegítése (TOP Plusz keretében).

A vármegyei önkormányzatok környezet- és természetvédelmi feladatait **a környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 46. §-a**, valamint **a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 61. §-a** rögzíti. Ennek megfelelően az alábbi főbb tevékenységeket látja el:

- a) A települési önkormányzatokkal és az illetékes vármegyei területfejlesztési tanáccsal egyeztetve vármegyei környezetvédelmi programot készít – a korábban már elkészült környezetvédelmi koncepció és klímastratégia figyelembevételével.
- b) Előzetes véleményt nyilvánít a települési önkormányzati környezetvédelmi programokról, illetve kezdeményezheti azok megalkotását.
- c) Állást foglal a települési önkormányzatok környezetvédelmet érintő rendeleteinek tervezetével kapcsolatban.
- d) Javaslatot tehet települési önkormányzati környezetvédelmi társulások létrehozására.
- e) Figyelemmel kíséri a vármegye természeti értékeit, gondoskodik a vármegye területén található helyi jelentőségű védett természeti területek védelmével kapcsolatos tevékenységek összehangolásáról, ennek keretében javaslatot tesz helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításra, valamint a települési önkormányzat felkérésére részt vesz ennek előkészítésében, elősegíti a települési önkormányzatok természetvédelmi tevékenységét.

A fenti feladatok mellett az alábbi főbb tevékenységeket látja el - illetve tervezi ellátni a jövőre vonatkozóan is - a Fejér Vármegyei Önkormányzat a vármegye környezet- és természetvédelmi céljainak megvalósítása érdekében:

- a) A vármegyei önkormányzat környezetvédelmi szempontú előzetes véleményt készít az egyeztetésre beérkező jogszabályok, koncepciók, programok, pályázati kiírások tervezeteiről;
- b) Együttműködik a környezet-, természet-, klímavédelem terén a települési önkormányzatokkal, önkormányzati társulásokkal, ágazati, szakmai és társadalmi szervekkel, szervezetekkel.
- c) A Fejér vármegye területére készülő területfejlesztési, területrendezési terveknel, koncepcióknál, programoknál előtérbe helyezi az önkormányzat a környezetvédelmi szempontok érvényesülését.
- d) A vármegye területéhez tartozó települési önkormányzatok készülő, egyeztetésre kerülő településrendezési terveinek véleményezése során a környezet- és természetvédelmi célok figyelembevételét szorgalmazza az önkormányzat.
- e) Az önkormányzat a különböző fórumainak, véleményező, tanácsadó testületeinek munkájában, valamint külső szervezetekbe történt delegálása során (pl. a Közép-dunántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács és Szakmai Bizottsága stb.), a tevékenységben való részvétel során a környezet- és természetvédelmi érdekek érvényesülésére törekszik.
- f) Figyelemmel kíséri a környezetvédelmi tárgyú pályázati és egyéb programokat (pl. országos, térségi, települési szintű), elősegíti azok közzétételét (pl. hírlevelek szerkesztése, továbbítása során, valamint az önkormányzat fejer.hu honlapján, közösségi oldalán történő megjelenítéssel).
- g) A Fejér Vármegyei Önkormányzat a TOP Plusz keretében, az egyes prioritásokon belül (pl. Élhető vármegye, Klímabarát vármegye) többek között az alábbi felhívásokon keresztül tudja támogatni a környezet- és klímavédelmi célok elérését:
 - A települési zöld és kék infrastruktúra bővülése, korszerűsítése, ennek révén a települések klímaalkalmazkodási képességének javítása.

- Önkormányzati épületek energiahatékonyságának a javítása, a megújuló energiafelhasználás arányának növekedése
- Ökológiai turisztikai fejlesztések megvalósítása
- Helyi kerékpáros infrastruktúra kiépítésének bővítése
- A fenntartható városfejlesztést megvalósító városokban javulhat a zöldfelületek aránya és minősége, ennek révén a városok élhetősége, klímaalkalmazkodási képessége.
- Az Élhető települések felhívás komplex módon képes kezelni a települési infrastruktúra és funkció hiányok pótlását, a kármegelőzést, a környezeti károk felszámolását és a barnamezős területek újrahasznosítását, az elérhetőség és települési klíma javítását.
- Támogatható a települések fejlesztését célzó vízgazdálkodás.
- Elősegíthetők a kerékpárforgalmi infrastruktúra, ill. a közlekedésbiztonsági, forgalomcsillapítást segítő, közösségi közlekedéshez kapcsolódó fejlesztések.
- Megvalósíthatók a hulladéklerakó rekultiváció és barnamezős területek kármentesítése, hasznosítása (ezen belül a barnamezős területek szennyezettségének kármentesítési tényfeltáró vizsgálata; új területhasználatának előkészítése a szükséges alpinfrastruktúra kiépítéssel; a szennyezett földtani közeg és felszín alatti víz kármentesítése, a mentesített terület zöldinfrastruktúrába illesztése; a kármentesítési beavatkozás előkészítése, tervezése és végrehajtása, monitoringrendszer kiépítése).

Mindezekon túlmenően a VVVTFT tevékenysége is szorosan összefügg a környezet-termeszt-, klíma- és tájvédelmi, fenntartható fejlesztési, ökoturisztikai célok megvalósításával. Ezt szolgálja többek között a 2025-ben elkészített – jelenleg társadalmi egyeztetés alatt álló - Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térség Területfejlesztési Konceptiója, programja is, melyekben stratégiai célként került rögzítésre - többek között - a természeti értékek megőrzése és a klímareziliencia növelése, a fenntarthatóság elve, a sajátos táj- és települési karakter megőrzésének fontossága. A dokumentum rögzíti, hogy a térség terület-felhasználásában az ökonómiai és ökológiai egyensúlyt biztosítani kell, a természeti értékek, védett természeti területek érintettsége esetében a természetvédelem prioritása mellett.

XI. Fejér Vármegyei Értéktárral kapcsolatos feladatok

A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvényt (a továbbiakban: Htv.) 4. § (1) bekezdése a vármegyei önkormányzat vármegyei értéktárat hozhat létre, amely szervezi a vármegye területén azonosított települési és tájegységi értéktárak adatainak összesítését, azonosítja a vármegye területén fellelhető nemzeti értékeket, dönt a vármegyei értéktárba bekerülő nemzeti értékekről, létrehozza a vármegyei értéktárat.

A Fejér Vármegyei Közgyűlés felismerte, hogy a Htv-ben részére kijelölt feladat szervesen illeszkedik a vármegyei önkormányzat koordinációs típusú feladatköréhez, élve törvényben biztosított jogával, 62/2013. (VI.28.) önkormányzati határozatával döntött a Fejér Megyei Értéktár Bizottság felállításáról és a Fejér Megyei Értéktár létrehozásáról.

A vármegyei értéktár bizottság legfontosabb feladata, hogy összegyűjtse és rendszerezze a megye kulturális értékeit, legyen szó műalkotásokról, épített dolgokról, hagyományokról, intézményekről vagy emberek csoportjáról.

A Fejér Vármegyei Közgyűlés rendszeresen felülvizsgálja a Fejér Vármegyei Értéktár Bizottság Szervezeti és Működési Szabályzatát. Erre legutóbb 2022. decemberében került sor.

A Fejér Vármegyei Értéktár Bizottság 5 fővel működik, üléseit a hatályos SZMSZ alapján szükség szerinti gyakorisággal, de legalább évente kétszer tartja és évente egy alkalommal, általában decemberben tevékenységéről beszámol a Fejér Vármegyei Közgyűlésnek.

A vármegyei értéktárban jelenleg 91 vármegyei érték szerepel, számuk folyamatosan bővül. A vármegye területén számos települési értéktár került létrehozásra és folytatja értékgyűjtő tevékenységét.

A Fejér Vármegyei Értéktár Bizottság működésének adminisztratív háttérét a Fejér Vármegyei Önkormányzati Hivatal biztosítja. A Htv. 18/C. §-ában foglaltak alapján **2025. évben kerül létrehozásra és működtetésre a Nemzeti Értékek Tára (NEKTÁR)**, amely az értéktárakba felvett nemzeti értékeket és azok adatait tartalmazza.

A Fejér Vármegyei Önkormányzat több alkalommal pályázott sikeresen az Agrárminisztérium által meghirdetett Hungarikum pályázatokon, melyeken közel 14 millió Ft támogatásban részesült. Az elnyert támogatásokból több könyv került kiadásra, iskolások részére honismereti vetélkedő, valamint rendezvények kerültek lebonyolításra. Amennyiben lehetőség nyílik rá, a Fejér Vármegyei Önkormányzat a **későbbiekben is részt vesz a Hungarikum pályázatokon.**

A bizottság működése során szoros kapcsolatot tart fenn a Nemzeti Művelődési Intézet Fejér Vármegyei Igazgatóságával, melynek keretében online fórum megtartására is sor került, ahol az érdeklődő települések képviselői kaptak tájékoztatást a települési értéktárak létrehozásának mikéntjéről, működéséről. A fórum része volt azon törekvésnek, hogy a bizottság a rendelkezésére álló lehetőségekkel segítse a települési értéktárak létrehozását, működését.

A Fejér Vármegyei Értéktár Bizottság több alkalommal vett részt az Egerben megrendezésre került Hungarikum Pikniken, ahol az önkormányzat tulajdonát képező hungarikum játékpark nagy sikert aratott a gyermekek körében. A bizottság ezen túlmenően képviseltette magát a három napos OMÉK rendezvényen, ahol népszerűsítették a vármegyei értékeket.

XII. Nemzetközi kapcsolatok

A Fejér Vármegyei Közgyűlés 1991. óta 9 térséggel (településsel) kötött formalizált nemzetközi partneri szerződést. Ezek:

Európában:

Göttingen járás (Németország),

Opole vajdaság (Lengyelország),

Kolozs megye – Erdély (Románia),

Tusnádfürdő – Erdély (Románia)

Közép-Bánáti Körzet – Vajdaság (Szerbia),

Kelet-Groningen térség (Hollandia),

Athén megye (Görögország)

Ázsiában:

Jilin tartomány (Kína),

Gyeongnam tartomány (Dél-Korea)

A vármegyei önkormányzat feladatellátását a **nemzetközi kapcsolatok** területén ebben az önkormányzati ciklusban önkormányzati tanácsnok koordinálja.

Tekintve, hogy a nemzetközi kapcsolatok fenntartása és ápolása jellegénél fogva jelentős költségvonzattal járó önként vállalt önkormányzati feladat, e tevékenység intenzitását és eredményességét alapvetően a vármegyei önkormányzat forráslehetőségei határozzák meg. Ebből kifolyólag – értelemszerűen - a földrajzi közelség miatt, európai partnereinkkel lehetséges egy intenzívebb együttműködés fenntartása. Ez a gyakorlatban a lengyel és az erdélyi kapcsolataink vonatkozásában jelent rendszeres cserekapcsolatokat, kulturális együttműködéseket, látogatásokat, melyek fenntartására a jövőben is törekedni kell.

Az elkövetkező önkormányzati ciklusban célkitűzés, hogy a két élő és jól működő kapcsolat mellett - **a bevonható pályázati vagy egyéb külső források függvényben** – a többi formalizált, de jelenleg nem vagy kevésbé aktív partnerkapcsolat felfrissítése, aktualizálása is történjen meg. A nemzetközi kapcsolattartás hagyományos területein túlmenően a jövőben különösen fontos lehet a partnerkapcsolatok megújítása a kutatás, fejlesztés, valamint a gazdasági együttműködések lehetséges területeinek feltérképezése kapcsán.

XIII. Egyéb feladatok (idegenforgalom, kultúra, sport, nemzetiségi feladatellátás)

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat – és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény (továbbiakban: Htv.) még hatályban lévő egyes rendelkezései több terület vonatkozásában nevesítik a vármegyei önkormányzatot, mint lehetséges önkormányzati feladatok címzettjét **(idegenforgalmi értékek feltárása, idegenforgalom helyi fejlesztésének propagálása, közösségi kulturális hagyományok és értékek őrzése, művészeti kezdeményezések, támogatása, megőrzése stb.)**

A vármegyei önkormányzat ezen feladatkörébe illeszkedően tervezi megvalósítani az előző fejezetekben ismertetett önkormányzati és VVVTFT projektek jelentős részét (Isd. például a vármegye 4 különböző térségét érintő komplex aktív turisztikai fejlesztés, a Váli Örökség turisztikai célú fejlesztése) de szintén e feladatcsoportba sorolhatóak többek között a vármegyei önkormányzat értékőri, értéktári feladatai is.

Az intézményi és civil szerveződések működésének, kulturális, művészeti és egyéb tematikájú rendezvényeinek, programjainak támogatására – elnöki átruházott hatáskörben történő felhasználás mellett - a vármegyei önkormányzat éves költségvetésében elkülönített előirányzat nyújt fedezetet a jövőben is.

A Sportról szóló 2004. évi I. törvény szabályozza a helyi önkormányzatok sporttal kapcsolatos feladatait, megjelölve különösen a helyi sportszervezetekkel, szövetségekkel való együttműködést, azok támogatását, a sporttevékenységek feltételeinek megteremtésében való közreműködést, a sport és a mozgásgazdag életmóddal kapcsolatos népszerűsítő, felvilágosító tevékenységek szervezését.

A vármegyei önkormányzat számára a sportélet eredményes működése az egészséges és mozgásgazdag életmód népszerűsítése fontos célkitűzés. Ennek érdekében az önkormányzat – rendelkezésre álló forrásai függvényében - a hivatkozott költségvetési célelőirányzata terhére támogatja a vármegyei sport amatőr szereplőit, egyesületeit, rendezvényeiket.

Ezen túlmenően az előző fejezetekben ismertetett önkormányzati projektek közül több, így például a TOP_PLUSZ-3.1.3-23-FE2-2024-00001 azonosítószámú „Gondoskodó vármegye - Erős közösség” című projekt több megvalósítandó program eleme kapcsolódik a sport és az egészséges életmóddal összefüggő tevékenységekhez.

A **nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény** alapján a vármegyei önkormányzat a területi nemzetiségi önkormányzatok számára biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, valamint gondoskodik a működésükkel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról. A törvény rendelkezése és közigazgatási szerződés alapján a vármegyei roma és a német önkormányzat munkájának a segítése tartozik e körben az önkormányzat kötelező feladatai közé.

2025. évben a vármegyei önkormányzat vármegyei roma koordinátor foglalkoztatásával járul hozzá a romákkal kapcsolatos társadalmi egyeztetést érintő feladatok ellátásának eredményességéhez és sikeréhez. A kolléga foglalkoztatását a Belügyminisztérium 4, 5 millió FT összegű pályázati támogatása biztosítja.

XIV. Gazdasági feltételek

Az Möt. 117. § (1) bekezdése rögzíti a helyi önkormányzatok feladatfinanszírozási rendszerét.

A helyi önkormányzat által vállalt feladatok a gazdálkodás alapjának tekintett éves költségvetési rendeletben realizálódnak az adott évi pénzügyi lehetőségeitől függően (központi támogatás és pályázati lehetőségek).

A vármegyei önkormányzat éves költségvetéséből finanszírozza és látja el kötelezően ellátandó feladatait, melyeket az Möt., a hatásköri, valamint az ágazati és szakmai jogszabályok határozzák meg. Önként vállalt feladatokat az önkormányzat kizárólag saját bevételei terhére láthat el.

A kötelező és önként vállalt feladatok ellátásának forrásait és kiadásait a költségvetési rendeletben elkülönítetten is ki kell mutatni. A vármegyei önkormányzat saját bevétellel is rendelkezhet, azonban ennek lehetősége korlátozott, alapvetően a területi önkormányzatok törvényben szabályozott kötelező feladat-, és hatásköreinek jellege, részben pedig a hasznosítható vagyon csekély volta miatt, de pontosan emiatt a szűk mozgástérből adódóan fontos a saját bevételi források felkutatása, külső források bevonása, és a szigorú gazdálkodás mellett a költségek folyamatos racionalizálása és monitorozása.

A vármegyei önkormányzat működésének alapját és egyben a korlátait, ezzel összefüggésben a pénzügyi lehetőségeit alapjaiban határozza meg a központi költségvetésből biztosított működési támogatás, melynek összegét, annak esetleges évközi változásait, valamint a felhasználás főbb szabályait Magyarország mindenkorai költségvetési törvénye tartalmazza.

2025. évben a költségvetési törvény 3. mellékletének 7.2. jogcíme 6.998,6 millió forintot különít el a vármegyei önkormányzatok feladataihoz közvetlenül kapcsolódó kiadások támogatására, melyből a Fejér Vármegyei Önkormányzat 368,5 millió forintban részesül. Ez a támogatási összeg önkormányzatunk esetében 79,5 millió Ft-tal magasabb a 2024. évi központi támogatás összegénél.

Az önkormányzat vállalkozási tevékenységéből származó bevétele nem releváns, vállalkozási tevékenységet kizárólag az önkormányzat hivatala végezhet. A költségvetési rendeletben működési hiány nem tervezhető, a működőképesség megőrzése érdekében központi kiegészítő önkormányzati támogatás adható. (energiaár emelkedés kapcsán, választással összefüggő többletköltségek fedezetére stb.)

Mivel a vármegyei önkormányzatok fizetési számláikat kizárólag a Magyar Államkincstárnál vezethetik, ezért a vármegyei önkormányzatok részére a finanszírozási célú pénzügyi műveletek sem állnak rendelkezésre. (folyószámlahitel, különböző rulírozó hitelek stb.)

A vármegyei önkormányzati feladatellátásához kapcsolódó bevételek továbbá az Európai Unió és hazai forrásokból származó – az előző fejezetekben bemutatott már futó, illetve megvalósítani tervezett projektekhez kapcsolódó - pályázati források. A támogatott projektek részben előfinanszírozottak, illetve egyes projektek esetében a támogatási összegek lehívására a projekt előrehaladása függvényében, ütemezetten kerül sor.

Összességében a vármegyei önkormányzat gazdasági stratégiájának legfőbb célkitűzése a vármegyei önkormányzat működésének, gazdálkodásának hosszú távon történő fenntarthatóvá tétele, az önkormányzati feladatellátás folyamatos biztosítása, a kötelező önkormányzati feladatok prioritására figyelemmel.

Ennek érdekében a költségvetés tervezése során mindig a kiegyensúlyozott, biztonságos és hatékony működést kell szem előtt tartani, törekedni kell a pályázati lehetőségek teljes körű kihasználására a működés és az önkormányzati feladatellátás minden területén, emellett pedig – figyelemmel az önkormányzat objektív korlátozott bevételi kereteire - gondos, racionális és szigorú gazdálkodást szükséges folytatni.

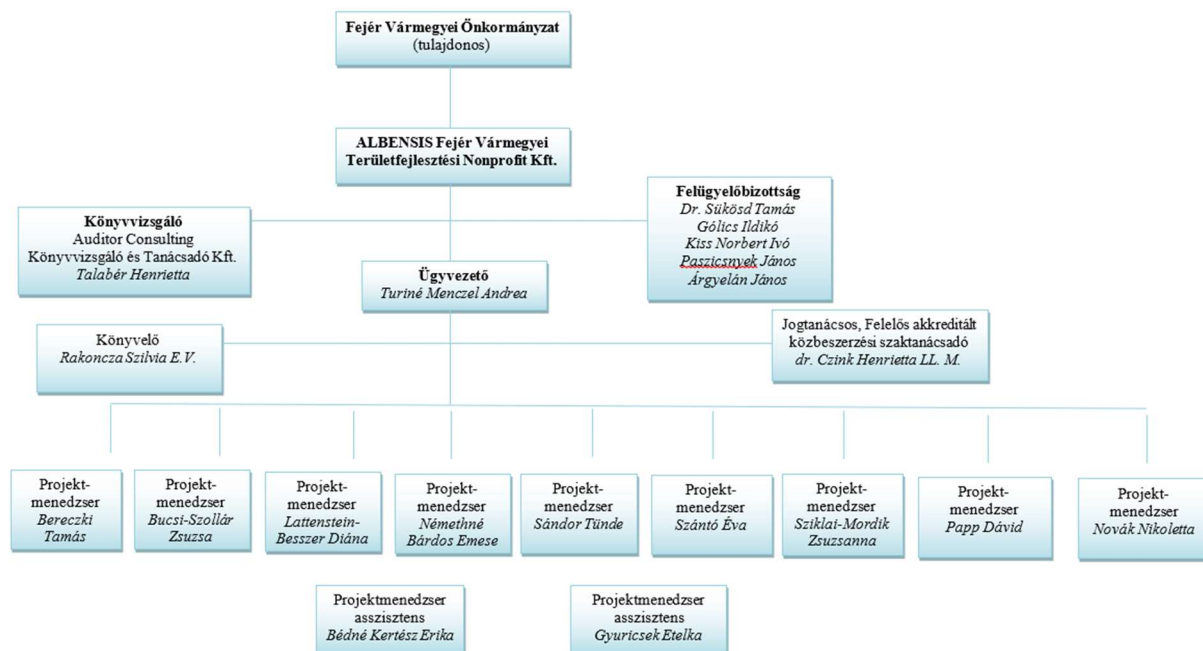
Figyelemmel a vármegyei önkormányzat vagyonszerkezetére és azon belül a működtetett és hasznosítható vagyontárgyak csekély körére, az önkormányzati vagyonnal felelős módon történő, a nemzeti vagyonról és a vonatkozó egyéb jogi szabályozásokkal összhangban lévő gazdálkodás folytatását szükséges célkitűzésként megjelölni. Törekedni kell az önkormányzati feladatok ellátását biztosító átlátható, hatékony és költségtakarékos vagyongazdálkodás megvalósítására, a vagyonérték biztosítására, megőrzésére. Az üzleti vagyunkört érintően a vagyonhasznosítás releváns formája a feleslegessé vált vagyontárgyak értékesítése a gazdaságossági szempontok és a mindenkor hatályos jogi szabályozások figyelembevételével.

XV. ALBENSIS Fejér Vármegyei Területfejlesztési Nonprofit Kft.

A gazdasági társaságot a Fejér Vármegyei Önkormányzat, mint alapító 2015. december 17-én hozta létre, elsődlegesen azzal a céllal, hogy a 100%-ban vármegyei önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság ellássa a „2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről” szóló 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. sz. melléklet 3.8.2.3. pont szerinti feladatokat a települési önkormányzatok felkérése alapján.

A kft.-t a Székesfehérvári Törvényszék Cégbírószága 2016. január 20-án jegyezte be 07-09-026602 cégjegyzékszámmon. Fő tevékenysége: Üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás.

Szervezeti felépítése

A társaság legfőbb szerve hatáskörébe tartozó kérdésekben a Fejér Vármegyei Önkormányzat, mint alapító dönt.

Az alapító kizárólagos hatáskörébe tartozó döntések:

- a.) Az Alapító Okirat módosítása
- b.) Törzstőke felemelése, leszállítása, pótbefizetés elrendelése és visszatérítése
- c.) A társaság számviteli törvény szerinti beszámolójának elfogadása, ideértve az adózott eredmény felhasználására vonatkozó döntést
- d.) Az éves üzleti terv jóváhagyása
- e.) A Szervezeti és Működési Szabályzat jóváhagyása
- f.) A felügyelőbizottság tagjainak kijelölése, visszahívása, s a bizottsági tagok díjazásának megállapítása
- g.) A felügyelőbizottság ügyrendjének jóváhagyása
- h.) A társaság könyvvizsgálójának kijelölése, visszahívása, díjazásának a megállapítása
- i.) A társaság ügyvezetőjének a kijelölése, visszahívása, díjazásának a megállapítása, felette a munkáltatói jogkör gyakorlása
- j.) Az ügyvezető és a felügyelőbizottsági tagok, illetve a könyvvizsgáló elleni kártérítési igényérvényesítése, továbbá intézkedés az ügyvezető ellen indított perben társaság képviseléről
- k.) Mindazon ügyek, amelyeket a jogszabály a legfelsőbb szerv hatáskörébe utal.

Működése, feladatai

A társaság az előtársasági időszak alatt vállalkozási tevékenységet nem végzett, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében megjelent pályázati felhívások fokozatos megjelenésével kezdte meg tevékenységét.

2016. évben a projektelőkészítés, a támogatási kérelmek összeállítása volt a fő feladat, 2017. évben a támogatási döntések megszületése után, a támogatási szerződések megkötése és a menedzsment tevékenység elkezdése, majd 2018-tól teljesedett ki a menedzsment feladat ellátása, a kifizetési kérelmek és szakmai beszámolók benyújtása. Ezen felül 2019-2021 években újabb támogatási döntések születtek, újabb támogatási szerződések kötöttek. Ezen projektek azóta megvalósultak és fenntartásban vannak.

Időközben elkezdődött az új Széchenyi Plusz (2021-2027) pályázati időszaka is. A kft. a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz-ban az előző programozási időszakhoz hasonlóan aktívan részt vesz.

A társaság fő működési területe Fejér vármegye, irodája Székesfehérváron található. Átlagos statisztikai állományi létszáma 2024. évben 14 fő volt.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program és Terület- és Településfejlesztési Operatív Plusz Program felhívásai mellett az alábbi operatív programokban nyújt/nyújtott segítséget a Társaság:

- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)
- Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv (RRF)
- Közigazgatás– és Közszolgáltatás- Fejlesztési Operatív Program (KÖFOP)
- Vidékfejlesztési Program (VP)
- Közös Agrárpolitika (KAP)
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)

Továbbá:

- Belügyminisztérium pályázatai
- Nemzeti Szabadidős – Egészség Sportpark Program pályázata
- Nemzeti Együttműködési Alap pályázatai
- Bethlen Gábor testvér települési pályázat
- Zártkert Program pályázata
- VP Leader pályázatok
- Magyar Falu Program pályázatai
- Kisfaludy Program pályázatai
- Számos közbeszerzés lefolytatása

Összességében elmondható, hogy a települési önkormányzatok uniós projektjeiben történő vármegyei részvétel, a pályázatok előkészítésében, és megvalósításában történő közreműködés elősegíti az európai uniós és hazai források pályázati tevékenységének sikerességét, azok minél nagyobb arányú felhasználását.

A pályázatok megvalósítási időszaka alatt a Társaság menedzsment tevékenysége során hozzájárul a támogatási szerződésben vállalt feltételek szerződésszerű teljesítéséhez.

Gazdálkodása

A társaság a számviteli törvény előírásai szerint végzi tevékenységét. A számviteli törvénnyel összhangban kialakította számviteli politikáját, illetve a pénzkezelési, leltározási, eszköz- és forrás értékelési szabályzatát.

A Társaság működése során a szoros, óvatos gazdálkodás és a takarékoság elveit érvényesíti. Az óvatos gazdálkodás és a vállalkozási tevékenység eredményeként likviditási gondokkal a társaságnak nem kell számolnia.

Gazdálkodási adatok:

Év	Értékesítés nettó árbevétele	Adózott eredmény
2016	42 207 000	972 000
2017	75 592 000	9 370 000
2018	117 624 000	13 232 000
2019	141 265 000	15 226 000
2020	197 197 000	70 219 000
2021	273 425 000	64 952 000
2022	346 911 000	137 759 000
2023	223 127 000	38 396 000
2024	190 387 000	1 434 000

Az egyes évek nyereségei az eredménytartalékba kerültek átvezetésre.

XVI. Zárszó

Egy vármegyei Gazdasági Program összeállítása mindig nagy körültekintést igényel. Bár Fejér vármegye részesedése a nemzeti össztermék (GDP) létrehozásában egyre növekvő szerepe ellenére az európai, illetve a globális gazdaságban meghaladja a vármegyei gazdasági program „látókörét”, „hatósugarát”, mégis úgy gondoljuk, hogy a területi középszintnek feladat- és hatáskörénél, különösen koordinációs szerepkörénél fogva feladata, hogy a vármegye települési önkormányzatainak, gazdasági szereplőinek, intézményeinek, civil szervezeteinek átfogó jövőképet és programot állítson.

Ezt a célkitűzést a háborús helyzet miatt előállt társadalmi-gazdasági sokk még fontosabbá teszi. Egyúttal összefogásra sarkall: képesek vagyunk arra, hogy Fejér vármegye gazdasága és társadalma, egyházi és civil szervezetei továbbfejlesszék azt az életminőséget és gazdasági teljesítményt, amelyet már együttes erővel elértünk. A Fejér Vármegyei Önkormányzat továbbra is Fejér vármegyei polgárok érdekét kívánja szolgálni a jelen Gazdasági Programban megfogalmazott célkitűzések, feladatok végrehajtásával. Ennek során az átlátható, kiegyensúlyozott és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti.

Székesfehérvár, 2025. március 26.

Dr. Molnár Krisztián
elnök

Fejér Megye Területfejlesztési Konceptió 2014-2030:

<https://fejer.hu/media/65/fe/56/da96f522cd.pdf>

„Szent István Fejlesztési Program” Fejér Megye Területfejlesztési Program (2021-2027):

<https://fejer.hu/media/a0/72/98/2f26231a6e.pdf>

Fejér Vármegye Integrált Területi Program 5.0 (2021-2027):

<https://www.fejer.hu/media/66/ea/6b/928d738cfb.pdf>

Fejér megye klímastratégiája (2018-2030):

<https://fejer.hu/media/a6/e3/92/9ddb04373.pdf>

Fejér Vármegyei Foglalkoztatási Stratégiája 2016-2030:

<https://fejer.hu/media/44/3f/c4/d951d5cd86.pdf>

Fejér megyei Esélyteremtő Paktum – Fejér megyei Szolgáltatási Út Térkép:

<https://fejer.hu/media/52/1d/f2/c9e38ff0de.pdf>

Fejér Megye Területrendezési Terve:

<https://fejer.hu/fejer-varmegye-teruletrendezesi-tervenek-modositasa-hatalyos-2023-09-30-tol>

az előterjesztés 2. melléklete
a/2025. (III.26.) határozat melléklete

Fejér Vármegyei Önkormányzat
közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási terve

I. A terv elkészítését megalapozó jogszabályi háttér:

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (továbbiakban: Nvtv.) 9. § (1) alapján a helyi önkormányzat a vagyongazdálkodásának az Alaptörvényben, valamint a 7. § (2) bekezdésében meghatározott rendeltetése biztosításának céljából közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervet köteles készíteni.

Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése szerint „Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.”

Az Nvtv. 7. § (2) bekezdése szerint: „A nemzeti vagyongazdálkodás feladata a nemzeti vagyon megőrzése, értékének és állagának védelme, rendeltetésének megfelelő, az állam, az önkormányzat mindenkor teherbíró képességéhez igazodó, elsődlegesen a közfeladatok ellátásához és a mindenkor társadalmi szükségletek kielégítéséhez szükséges, egységes elveken alapuló, átlátható, hatékony és költségtakarékos működtetése, értéknövelő használata, hasznosítása, gyarapítása, továbbá az állam vagy a helyi önkormányzat feladatának ellátása szempontjából feleslegessé váló vagyontárgyak elidegenítése, azzal, hogy a nemzeti vagyon megőrzése érdekében végzett bontás vagy átalakítás nem minősül az állag védelmi kötelezettség megszegésének. A kiemelt kulturális örökségvédelmi és természetvédelmi szempontok – kulturális és természeti értékek jövő nemzedékek számára való megőrzése érdekében történő – érvényesítésének nem akadálya a vagyon értékváltozása.”

A Fejér Vármegyei Önkormányzat vagyonáról és vagyongazdálkodásáról a 4/2013. (III.1.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: vagyonrendelet) rendelkezik. A fenti jogszabályokon túlmenően a rendelet célja, hogy megfelelően szabályozza Önkormányzat tulajdonában álló vagyon megőrzésének, védelmének, valamint a vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit, meghatározza törzsvagyonának körét, a vagyon feletti rendelkezési jog alapvető korlátait és feltételeit, annak érdekében, hogy a törvény által kötelezően előírt és önként vállalt feladatait az Önkormányzat minél magasabb színvonalon teljesíthesse.

II. Az önkormányzat vagyongazdálkodását szabályozó jogszabályok:

- 1.) Alaptörvény
- 2.) Nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (Nvtv.)
- 3.) Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény (Mötv.)
- 4.) az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.)
- 5.) a helyi önkormányzatok és szerveik feladat és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény
- 6.) egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonába adásáról szóló 1991. évi XXXVIII. törvény
- 7.) Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
- 8.) A Fejér Megyei Önkormányzat vagyonáról és vagyongazdálkodásáról szóló 4/2013. (III.1.) önkormányzati rendelet

III. Az önkormányzati vagyon szerkezetének bemutatása:

Az Nvtv. határozza meg az önkormányzati vagyon felépítését. Az Nvtv. és az önkormányzat vagyonrendelete alapján az önkormányzat vagyona **törzsvagyonból** és **üzleti vagyonból** áll.

1) törzsvagyon: a helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzeti vagyon külön része, amely közvetlenül a kötelező önkormányzati feladatkör ellátását vagy hatáskör gyakorlását szolgálja, amely lehet:

a) *forgalomképtelen törzsvagyon (piaci hasznosítása nem lehet), amit*

- a Nvtv. kizárólagos önkormányzati tulajdonban álló vagyonnak minősít,
- törvény vagy a helyi önkormányzat rendelete nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősít.

b) *korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (piaci hasznosítása korlátozottan lehet), amelyet törvény vagy a helyi önkormányzat rendelete korlátozottan forgalomképes vagyonelemként állapít meg.*

2) üzleti vagyon: a nemzeti vagyon azon része, amely nem tartozik az önkormányzati vagyon esetén a törzsvagyonba

IV. A Fejér Vármegyei Önkormányzat törzsvagyona és hasznosítása:

A Fejér Vármegyei Önkormányzat **törzsvagyonának** felsorolását - egyben kizárólagos önkormányzati tulajdonát képezi – a vagyonrendelet 1. melléklete tartalmazza.

A mellékletben szereplő vagyonelemek a Duna-mente-Fejér megye különleges gazdasági övezet kijelölésével összefüggésben megalkotott jogszabályok alapján került a Fejér Vármegyei Önkormányzat tulajdonába. A különleges gazdaság övezet megszüntetésével a felsorolt vagyonelemek közül több kikerül az önkormányzat tulajdonából, azonban további két vagyonelem (kivett helyi közút, kivett út) szerepeltetését a megszűnés nem érintett, csupán a vagyonfenntartásával kapcsolatos feladatok kerültek át a települési önkormányzathoz (közútkezelői feladatok ellátása).

A Fejér Vármegyei Önkormányzat korlátozottan forgalomképes törzsvagyonát a vagyonrendelet 3. melléklete tartalmazza.

Ezen mellékletben található a **Székesfehérvár, 341 hrsz-ú ingatlan, a valóságban Székesfehérvár, Szent István tér 9. sz. alatti, Vármegyeháza** (kivett irodaház) épületében fennálló 18/100 tulajdoni hányad.

A tulajdoni hányad alapján használt helyiségek az önkormányzat és szervei elhelyezését, közvetve a kötelező önkormányzati feladatellátást szolgálják.

Az ingatlanrész üzemeltetési költségeinek megosztását, az önkormányzatra jutó költségek viselésének szabályait a tulajdoni hányadokra alapozott és a Fejér Vármegyei Kormányhivatallal kötött külön megállapodás tartalmazza.

Az ingatlanrész kihasználtsága teljes, ezen túlmenő és számottevő bevételt eredményező hasznosításra nincs lehetősége az önkormányzatnak.

A mellékletben szereplő további vagyonelemek tekintetében a Fejér Vármegyei Önkormányzat által 2015. évben megvalósított **kerékpárút** hálózat fejlesztéssel kapcsolatos beruházásokhoz kötődő ún. idegen ingatlanon végzett beruházások. Ezen vagyonelemeket önkormányzatunknak a fenntartási időszakig végéig kötelezően ki kell mutatnia vagyonrendeletében, de hasznosításukra nincs lehetősége önkormányzatunknak.

A Fejér Vármegyei Önkormányzat korlátozottan forgalomképes törzsvagyonát képezi a vagyonrendelet 4. mellékletében szereplő **társasági részesedések**.

A Fejér Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése 2014. évben **ALBENSIS Fejér Vármegyei Területfejlesztési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság** néven a Fejér Vármegyei Önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló, egyszemélyes nonprofit gazdasági társaságot alapított 3 millió forint törzsvagyonnal.

A társaság a vármegye területén található települési önkormányzatok és területi kiválasztási eljárásrendben kiválasztott projektek esetén a megyei jogú város járásában található települési önkormányzatok esetében is, a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Kormányrendelet hatálya alá tartozó támogatásból megvalósuló közfeladat fejlesztési projektjei projektmenedzsment tevékenységének, valamint a rendeletben szabályozott egyéb tevékenységek ellátásában vesz részt erre vonatkozó igény esetén, elősegítve többek között a TOP keretből a vármegyére elkülönített fejlesztési források eredményes felhasználását.

Figyelemmel arra, hogy a társaság nonprofit gazdálkodást folytat, ezért a társasági osztalék-jövedelemre az önkormányzatunk nem jogosult, a nonprofit gazdasági társaság osztalékot nem fizethet ki.

V. A Fejér Vármegyei Önkormányzat üzleti vagyona és hasznosítása:

A vagyonrendelet 4. §-a alapján forgalomképes **üzleti vagyonát** képezik mindazok a vagyonelemek, amelyek nem tartoznak a törzsvagyonba, nem kapcsolódik közvetlen módon valamely jogszabályban meghatározott közfeladat ellátásához, nem szolgálja azok megvalósítását. Az üzleti vagyon esetében nincsenek tulajdonosi joggyakorlást érintő törvényi korlátozások, ezen vagyontárgyak szabadon elidegeníthetőek, megterhelhetőek, stb.

A Fejér Vármegyei Önkormányzat üzleti vagyonába tartozik a korábbi Duna-mente-Fejér megye különleges gazdasági övezet részét képező, jelenleg az iváncsai ipari-innovációs fejlesztési terület kialakításával összefüggő, a lakóterületek szeparációját

szolgáló töltés kialakítását elősegítő két ingatlan. Ezen ingatlanokhoz kapcsolódó beruházás megvalósításához központi forrás biztosítása nélkülözhetetlen.

A Fejér Vármegyei Önkormányzat ingó vagyonát - üzleti vagyunként - a főkönyvi nyilvántartásban szereplő ingóságok alkotják, úgymint az irodai eszközök, az informatikai eszközök, a gépjárművek stb., amelyek biztosítják az önkormányzat közfeladatainak ellátását és melyekkel az önkormányzat rendeltetésszerűen, felelős módon, a takarékosági szempontok előtérbe helyezésével gazdálkodik.

Az önkormányzat kiemelkedő feladata az ingó vagyon értékének megőrzése, az önkormányzati feladatellátás tárgyi feltételeinek magas színvonalú biztosítása, ezen túlmenően a szükséges mértékben gondoskodik új eszközök beszerzéséről, az elhasznált eszközök pótlásáról, selejtezéséről.

VI. A Fejér Vármegyei Önkormányzat vagyonának működtetése:

A vagyonrendelet alapján a Fejér Vármegyei Önkormányzat vagyonának használója, a vagyon működtetője – egyéb kijelölés vagy szerződés hiányában – a Fejér Vármegyei Önkormányzati Hivatal.

A működtetés a vagyon birtoklásából, használatából, hasznai szedéséből, fenntartásából és üzemeltetéséből álló tevékenység együttese – amely a jogszabály vagy szerződés alapján – a vagyon felújítására, fejlesztésére, a birtoklás, használat és hasznok szedése jogának továbbengedésére is kiterjed. A vagyontárgyak biztosításáról az önkormányzat gondoskodik.

VII. Összegzés:

A Fejér Vármegyei Önkormányzat vagyongazdálkodásának közép- és hosszútávú célkitűzései – figyelemmel a vármegyei önkormányzat vagyonszerkezetére és azon belül a hasznosítható vagyontárgyak csekély körére - az alábbiak:

1. Az önkormányzati vagyonnal felelős módon, a nemzeti vagyonról és a vonatkozó egyéb jogi szabályozások kell gazdálkodni.
2. A vagyongazdálkodás feladata a kötelező és az önként vállalt vármegyei önkormányzati közfeladatok ellátáshoz kapcsolódó, átlátható, hatékony és költségtakarékos gazdálkodás, a vagyonérték biztosítása, megőrzése.
3. Az üzleti vagyunkört érintően a vagyonhasznosítás releváns formája a feleslegessé vált vagyontárgyak értékesítése a gazdaságossági szempontok és a mindenkor hatályos jogi szabályozások figyelembevételével.

Székesfehérvár, 2025. március 26.

Dr. Molnár Krisztián
Fejér Vármegyei Közgyűlés
elnöke